

1935 + bijlagen

Handwritten: 1935
Handwritten: 1935

NOTA, BETREFFENDE DEN TOESTAND
VAN 'SRIJKS FINANCIËN.

Behoorende bij de ontwerpen van wet tot vaststelling van de
Rijksbegrooting voor het dienstjaar 1935.

Ter begeleiding van de stukken betreffende de ontwerp-Rijks-
begrooting heeft de ondergeteekende de eer de gebruikelijke Nota
betreffende den toestand van 's Rijks financiën over te leggen
met de daarbij behorende bijlagen.

Deze Nota behelst de opmerkingen en beschouwingen, tot
welke 's Rijks financieele toestand den ondergeteekende, in
verband met de ramingen voor het dienstjaar 1935, aanleiding
geeft.

Vooraf moge de aandacht gevraagd worden voor de cijfers
van de dienstjaren 1931, 1932, 1933 en het loopende jaar 1934,
voor zoover deze bekend zijn.

De definitieve cijfers van het

dienstjaar 1931,

zoovels deze zijn opgenomen in de ingevolge artikel 86, 2de lid,
der Comptabiliteitswet (*Staatsblad* 1927, n°. 259) samengestelde
en door de Algemeene Rekenkamer goedgekeurde algemeene
rekening, zijn als volgt:

	TITEL A. Gewone dienst.	TITEL B. Kapitaaldienst.	TOTAAL.
Ontvangsten	f 557 557 492,02 ⁵	f 144 496 986,71 ⁵	f 702 054 478,74
Uitgaven	603 157 159,02 ⁵	285 602 523,44	888 849 682,46 ⁵
Tekort	f 45 599 667,—	f 91 195 536,73 ⁵	f 136 795 203,73 ⁵
Overschot	—	—	—

De cijfers, opgenomen in de ingevolge art. 86, 2de lid, der
Comptabiliteitswet (*Staatsblad* 1927, n°. 259) samengestelde
en door de Algemeene Rekenkamer goedgekeurde algemeene
rekening van het

dienstjaar 1932

zijn als volgt:

Titel A. Gewone dienst.

Uitgaven	f 591 216 718,47 ⁵
Middelen	515 168 165,85 ⁵

Nadeelig saldo f 76 048 553,12

Titel B. Kapitaaldienst.

Uitgaven	f 487 750 884,12 ⁵
Middelen	660 061 597,23

Voordeelig saldo f 172 810 713,10⁵

Het tekort op den *gewonen* dienst werd in de vorige Nota gesteld op f 77 304 711,99. Thans blijkt een tekort aanwezig van f 76 048 553,12. Dit gunstig verschil is toe te schrijven aan eene wijziging zoowel in de cijfers der uitgaven, als in die der ontvangsten. Ten vorigen jare werd voor de uitgaven van den gewonen dienst een voorloopig totaalcijfer genoemd van f 593 141 693,70. Dit totaal is thans nader vastgesteld op f 591 216 718,47⁵, gevende eene vermindering van f 1 924 975,22⁵, voornamelijk toe te schrijven aan lagere totalen voor de hoofdstukken Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, Defensie en Waterstaat.

De opbrengst der gewone middelen vertoont, in vergelijking met het bedrag, ten vorigen jare als voorloopige uitkomst vermeld, eene daling van f 668 816,35⁵. De gewone middelen werden ten vorigen jare opgenomen met een totaalcijfer van f 515 836 981,71, tegen thans f 515 168 165,35⁵. Als voornaamste oorzaken kunnen genoemd worden: een lagere opbrengst van de inkomstenbelasting en van de rechten op den invoer.

Dienst 1933.

De voorloopige gegevens leveren de volgende uitkomst op:

Titel A. Gewone dienst.

Uitgaven	f 574 104 437,—
Middelen	515 838 484,30

Nadeelig saldo f 58 265 952,70

Titel B. Kapitaaldienst.

Uitgaven	f 389 143 176,17
Middelen	546 477 535,29

Voordeelig saldo f 157 334 359,12

Het voor het jaar 1933 op den gewonen dienst becijferd nadeelig saldo bedraagt, blijkens vorenstaand overzicht, f 58 265 952,70.

Blijkens de aanvankelijk toegestane begrotingen werd aan gewone uitgaven geraamd f 572 643 737 en aan gewone middelen f 518 223 483. Aanvankelijk werd dus een nadeelig saldo verwacht van f 54 420 254.

In de ontvangsten waren o. a. geraamd f 26 000 000 voor opcenten op alle invoerrechten en op den accijns op bier en f 10 000 000 voor de weeldeverteringsbelasting.

Gedurende de behandeling van het betreffende opcenten-ontwerp in de Tweede Kamer der Staten-Generaal werden daarin belangrijke wijzigingen aangebracht. De opcentenheffing op de invoerrechten werd beperkt tot een deel der tariefposten en die op den accijns op bier teruggebracht tot de helft van het aanvankelijk voorgestelde aantal. Daarentegen werd tot de heffing van een twintigtal opcenten op den suikeraccijns overgegaan. Het resultaat van een en ander was, dat de raming der ont-

vangsten met £ 3 200 000 moest worden verminderd. Waar voorts de weeldeverteringsbelasting niet tot stand kwam, moest de raming opnieuw met £ 10 miljoen worden verlaagd. Het oorspronkelijk geraamde bedrag moest derhalve in totaal met £ 13 200 000 worden verminderd en op £ 505 023 £83 worden gebracht. In werkelijkheid hebben de Middelen £ 515 888 £84,80 opgebracht, derhalve £ 10 815 001,80 méér.

De uitgaven waren, gelijk hierboven gezegd, op £ 572 648 787 geraamd. Hiervan moct £ 11 500 000 worden afgetrokken wegens eene nader ingevoerde salarisverlaging, zoodat het totaal zou dalen tot £ 561 148 787. Uitgegeven is £ 574 104 487, derhalve £ 12 960 700 méér. Hiervan komt £ 2 000 000 voor steun aan noodlijdende gemeenten, £ 7 000 000 voor rente van vlootende en geconsolideerde schuld en kosten van uitgifte van leeningen en £ 3 700 000 voor hoogere uitkeering aan het Gemeentefonds, met welke uitgaven bij het indienen van de Onderstaande staat geeft een overzicht van de thans in de begrooting vermeldde cijfers:

1933. Thel A. Gevoe dienst.	Aanvankeijk toegestaan.	Voorloopig resultaat.	Verschil en oorzaak.	
			meer uitgegeven dan oorspronkeijk toegestaan.	lagere opbrengst dan de raming.
Uitgaven. . . .	£ 572 648 787,—	£ 574 104 487,—	£ 1 460 700,—	
Ontvangsten .	515 223 483,—	515 888 484,80	2 884 988,70	
Madeelig saldo	£ 54 420 254,—	£ 58 265 952,70	£ 3 845 698,70	ongunstiger uit- komst dan aan- vankeijk ver- wacht.

Onder het bedrag van £ 518 223 £83, waarop de gewone mid-
delen aanvankeljk waren geraamd, was begrepen eene som
ad £ 387 842 000 aan middelen, opgenomen in den maandeljk-
schen middelensstaat, benevens £ 130 381 £83 aan niet tot deze
groep behoorende ontvangsten.

De middelen, behoorende tot eerstgenoemde groep, bleven
£ 5 822 193,82 *beneven* de raming. *Méer* werd verkregeu uit
de grondbelasting £ 83 000, uit de inkomstenbelasting £ 6 700 000,
uit de vermogensbelasting £ 1 770 000, uit de rechten op den
invoer £ 8 781 826, uit den accijnz op het geslacht £ 595 402,
uit den accijnz op suiker £ 2 994 044, uit de bovengemelde
opceuten op dien accijnz, welke niet in de oorspronkeijkke
raming waren opgenomen £ 9 439 411, uit de zegelrechten
£ 1 786,587 en uit de registratierrechten £ 1 009 516; in ver-
geljking met de raming werd *minder* ontvangsen voor: de
dividend- en tantjemebelasting £ 295 076, de opceuten op de
rechten op den invoer £ 6 373 546, het statistiekrecht £ 90 609,
de accijnzen op zout £ 288 878, op wijn £ 926 615, op gedistil-
leerd £ 2 625 685, op bier £ 1 732 331 en £ 2 474 664, het laat-
ste bedrag wegeus opceuten, verder voor den accijnz op tabak
£ 5 537 784, de belasting op gouden en zilveren werken £ 72 463
en de successierechten £ 3 564 322, terwijl, doordat de weelde-
verteringsbelasting niet tot stand kwam, de raming uit dien
hooftde met £ 10 000 000 werd verlaagd.

De middelen behoorende tot de tweede groep brachten
£ 3 437 194,62 méér op. Bij de raming ten achter bleven Hooft-
stuk IV (Justitie) £ 211 612, Hooftstuk VI (Onderwijs, Kun-
sten en Wetenschappen) £ 568 369, Hooftstuk VII A (Nationale
Schuld) £ 3 406 830, Hooftstuk VII B (Financien) £ 232 024
en Hooftstuk XI (Koloniën) £ 42 024. Daarentegen brachten
méér op o. a. Hooftstuk III (Buitenlandsehe Zaken) £ 367 923,
Hooftstuk V (Binnenlandsehe Zaken) £ 1 667 622, Hooftstuk
VIII (Defensie) £ 215 647, Hooftstuk IX (Waterstaat) £ 255 113,
Hooftstuk X (Economische Zaken) £ 4 915 £51 en Hooftstuk
X A (Sociale Zaken) £ 474 120.

Zooals hierboven reeds tot uiting kwam, hebben de gewone uitgaven — naar de voorloopige gegevens, waarbij ook de, naar de onderstelling, nog te verrichten uitgaven in rekening zijn gebracht — de oorspronkelijk toegestane bedragen met f 1 460 700 overschreden.

Dit blijkt uit onderstaand overzicht:

	Overschrijding	Minder uitgegeven
Hoofdstuk I	—	f 182 459,73
„ II	—	213 015,76
„ III	—	404 023,99
„ IV	—	1 116 771,90
„ V	f 1 855 525,—	—
„ VI	—	4 472 301,64
„ VIIA	7 624 186,54	—
„ VIIB	1 938 279,81	—
„ VIII	—	865 003,—
„ IX	—	1 769 957,49
„ X	—	900 757,28
„ XA	—	268 252,—
„ XI	278 485,—	—
„ XII. . . .	—	43 233,56
	f 11 696 476,35	f 10 235 776,35
	10 235 776,35	—
Blijft meer uitgegeven .	f 1 460 700,—	—

Ten aanzien van deze afwijking zij er ook ditmaal op gewezen, dat als gevolg van de Comptabiliteitswet betalingen, welke onder de vroegere wetgeving ten laste van den dienst 1932 zouden zijn gekomen, uit het dienstjaar 1933 zijn gekweten.

Met toepassing van artikel 24 van evengenoemde wet is, bij de Koninklijke besluiten dd. 30 Mei 1933 (*Staatsblad* n°. 302), 14 Juli 1933 (*Staatsblad* n°. 367), 26 Juli 1933 (*Staatsblad* n°. 374), 12 September 1933 (*Staatsblad* n°. 472), 27 September 1933 (*Staatsblad* n°. 496), 14 October 1933 (*Staatsblad* n°. 521), 22 November 1933 (*Staatsblad* n°. 621) en 6 December 1933 (*Staatsblad* n°. 659), voor zooveel den *gewonen* dienst betreft, een bedrag van f 18 649 269 van den dienst 1932 naar het dienstjaar 1933 overgebracht. Is de gewone dienst 1933 derhalve door het overbrengen van die uitgaven ongunstig beïnvloed, daar staat tegenover, dat zich deze overboeking weder van 1933 naar 1934 zal herhalen. Het bedrag daarvan is thans uit den aard der zaak nog niet met juistheid bekend, doch naar uit de voorloopige gegevens blijkt, zal het voor den gewonen dienst ongeveer eene som van $\pm$ f 15,2 miljoen bedragen.

Overigens kan nog het volgende worden medegedeeld.

De in het overzicht voorkomende *overschrijdingen* zijn aan de volgende oorzaken toe te schrijven:

Hoofdstuk V voornamelijk door hogere uitgaven voor steun aan noodlijdende gemeenten.

Hoofdstuk VII A in hoofdzaak voor rente van gevestigde schuld, kosten van uitgifte en beheer der leeningen en rente van schatkistpapier.

Hoofdstuk VII B voornamelijk wegens hogere uitkeering aan het Gemeentefonds, waartegenover staan lagere uitgaven voor de diensten der belastingen en der domeinen.

Hoofdstuk XI voornamelijk wegens hogere bijdrage aan de geldmiddelen van Suriname.

De *minder* uitgegeven bedragen op de overige hoofdstukken vinden in het volgende eene toelichting:

Hoofdstuk I wegens vrijwilligen afstand door Hare Majesteit de Koningin, wijlen Hare Majesteit de Koningin-Weduwe, alsmede Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana van een deel van Haar inkomen.

Hoofdstuk II wegens minder uitgaven ten gevolge van vrijwilligen afstand van een gedeelte van hunne schadeloosstelling door leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal en verder voor personeel en materiele behoeften.

Hoofdstuk III in hoofdzaak wegens lagere uitgaven voor de Gezantschappen en den Consulaire dienst.

Hoofdstuk IV grotendeels wegens minder uitgaven voor het Departement, den Centralen Raad van Beroep en Raden van Beroep (O.), voor politie, gevangenen en Rijkswerkinrichtingen, Rijkstucht- en Opvoedingswezen en overige uitgaven betreffende Justitie. Daarentegen is meer uitgegeven voor de uitvoering der psychopathenwetten.

Hoofdstuk VI voornamelijk door lagere uitgaven voor het Departement, de Rijksuniversiteiten te Leiden, Utrecht en Groningen, de Technische Hoogeschool, Hoogere burgerscholen en Lycea, het Nijverheidsonderwijs, het Lager Onderwijs, voor Kunsten en Wetenschappen en voor overige uitgaven betreffende de Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.

Hoofdstuk VIII voornamelijk wegens minder uitgaven voor het Departement, het onderdeel affinering, toetuing, enz. van de afdeling materieel der zeemacht en der Rijkswerven enz., het materieel der artillerie, paarden, honden, postduiven, bezoldiging en verpleging van het personeel der actieve Zee-macht en der Landmacht, voor studiën, onderwijs en oefeningen en het Loodswezen. Aanbouw en aanschaffing (Zeemacht), voor de Luchtvaartafdeeling en voor pensioensuitgaven (militair).

Hoofdstuk IX in hoofdzaak wegens minder uitgaven voor rivieren en rivierwerken, voor wegen, voor de luchtvaart, voor spoorwegwerken, voor de scheepvaart en voor het Zuiderzeefonds. Daarentegen is c. a. méér uitgegeven voor algemeen beheer van den Rijkswaterstaat, havens en havenwerken, dekking van het verlies op de spoorwegen en dekking van het tekort in het spoorwegpensioenfonds en voor het Staatsvissschershavenbedrijf.

Hoofdstuk X voornamelijk wegens minder uitgaven voor de statistiek, den algemeenen dienst der landbouw, landbouwonderwijs, akkerbouw, tuinbouw, veeteelt, pluimveeteelt, bijenteelt, plantenziektenkundigen dienst, veeartsenijkundigen dienst, en overige uitgaven van den landbouw. Daarentegen is méér uitgegeven voor kosten van de uitvoering der Crisisinvoerwet en der Crisisuitvoerwet en voor den Crisis-accountantsdienst.

Hoofdstuk X A in hoofdzaak wegens lagere uitgaven voor de arbeids- en havenarbeidsinspectie en voor volkshuisvesting (Woningwet), waartegenover meer is uitgegeven voor kosten van uitvoering der Vleeschkeuringswet, voor bijdragen aan gemeenten in de kosten van keuringsdiensten en voor drinkwatervoorziening.

Hoofdstuk XII wegens het niet ten volle besteden van het voor onvoorziene uitgaven toegestaan bedrag.

Nu bij de wet van 14 December 1933 (*Staatsblad* n°. 692) tot wijziging van de Comptabiliteitswet een ander systeem van afboeking der rekeningssaldi is ingevoerd, acht de ondergeteete

N°. 2.

3

kende het aangewezen om de vermelding in de Miljoenennota van de saldi der laatste jaren bij dit systeem te doen aansluiten. Daarom heeft hij in plaats van de tot dusver gebruikelijke opgave der saldi van de laatste twintig jaar, thans opgenomen een opgave van het saldo volgens de laatste afboekingswet en van de daaropvolgende jaarsaldi.

Dienstjaar.	Voor- of naddeelige saldi van den gewonnen dienst (Titel A).	Voor- of naddeelige saldi van den kapitaaldienst (Titel B).	Opbrengst van geldleeningen.
Naddeelig sal- do volgens de laatste afboekings- wet (wet van 14 De- cember 1933 (<i>Staats- blad</i> n ^o . 692).			
1929	+ f 58 207 904,82	— 158 773 136,57	f 42 000 000,—
1930	+ 27 942 986,41 ⁵	— 43 556 316,54	—
1931	— 45 599 667,—	— 131 288 888,22 ⁵	40 093 351,50
1932	— 76 048 553,12	— 333 553 937,20 ⁵	505 864 650,31
1933	— 58 265 952,70	— 341 538 640,88 ⁵⁾	498 873 000,—

Wat het loopende

dienstjaar 1934

betreft, zij, wat den gewonnen dienst betreft, het volgende mede- gedeeld.
De uitgaven beloopen volgens de vastgestelde begroeping f 731 051 364, de middelen bedragen (met inbegrip van f 76 398 000 wegens verlenging van in 1934 aflopende hef- tingcn) f 539 844 818, zoodat het naddeelig saldo kan worden gesteld op f 191 206 546.

Dit tekort zou op de volgende wijze worden gedekt :

1°. Nieuwe middelen f 106 519 000²⁾
2°. Vermindering van uitgaven 84 150 000

f 190 669 000

Wat aan nieuwe middelen en vermindering van uitgaven tot heden is gerealiseerd, moge uit het navolgende overzich- tlijken :

De raming der *uitgaven* kan thans als volgt worden vermin- derd wegens :

1°. de salariskorting volgens het oorspron- kelijk plan groot f 15 750 000, doch ten ge- volge van nader aangebrachte mitigatie te ramen op f 10 017 613

1) Bij de in kolom 3 opgenomen naddeelige saldi van den kapitaal- dienst dient in aanmerking te worden genomen, dat ten laste van dien dienst in de jaren 1932 en 1933 voor versterkte aflossing wegens conversie van Staatsschuld is uitgegeven resp. f 299 472 000 en f 184 327 000, ter- wijl in dat laatste jaar eveneens f 115 000 000 als geldleening aan Indië werd verstrekt.
2) Hieronder waren niet begrepen de verhoogde heffingen ten bate van het Verkeersfonds, daar deze budgetair niet als een verhooging van het Verkeersfonds, maar als een indirecte verlagting der verkeersuitgaven waren geconstrueerd.

2°. besparing tengevolge van de groote conversie van Staats-schuld na aftrek van de kosten, en van de uitgaven voor de 2de leening 1933, waarvoor op de oorspronkelijke begrooting geen gelden waren aangevraagd f 14 843 578

3°. de korting op de uitkeering aan de gemeenten uit het Gemeentefonds ad 7 216 667

4°. het vervallen der bijdrage aan het Spoorwegpensioenfonds (Wet van 28 December 1933) (*Staatsblad* n°. 744) 9 140 000

5°. overbrenging van aflossing Staatsschuld naar den Kapitaal-dienst ¹⁾ 27 500 000

Totaal vermindering van uitgaven f 68 717 858

De *Middelenname* kan worden vermeerderd met:

Nieuwe heffingen 92 420 000
Te zamen f 161 137 858

Het oorspronkelijk geraamd nadeelig saldo beliep f 191 206 546

Te verminderen met 161 137 858
f 30 068 688

Dit nadeelig saldo is te verklaren door:

Het niet tot stand komen van het Verkeersfonds; waarvan een gunstige uitkomst was verwacht van f 32 500 000

Mindere salariskorting 5 732 387

Mindere totstandkoming van nieuwe heffingen 14 099 000

Mindere opbrengst korting uitkeeringen gemeentefonds 1 183 333

Het bedrag, dat na totstandkoming van het volledige dekkingsplan nog ongedekt zou zijn gebleven 537 546

f 54 052 266

Daarentegen kwam tot stand de conversie, waarop in het dekkingsplan niet was gerekend (zie boven) f 14 843 578

terwijl in afwachting van de totstandkoming van het Verkeersfonds de uitkeering aan het spoorwegpensioenfonds tijdelijk werd stopgezet ... 9 140 000

23 983 578

derhalve resteert, gelijk hierboven aangegeven, nog een tekort ad f 30 068 688

Intusschen mag niet onvermeld blijven, dat naar het zich laat aanzien, het werkelijk tekort voor het dienstjaar 1934 grooter zal zijn, dan bovenstaand cijfer aangeeft, omdat de opbrengst der middelen — in het bijzonder doordat de omzetbelasting nog niet tot haar volledige verking is gekomen — bij de raming ten achter zal blijven.

¹⁾ Zie pag. 23 Miljoenennota 1934.

Thans kan worden overgegaan tot eene bespreking van

het dienstjaar 1935.

Ten einde een duidelijk overzicht te geven van de raming der uitgaven en der middelen van genoemd dienstjaar, in vergelijking met de bedragen, welke aanvankelijk voor 1934 zijn toegestaan, en geraamd, moge worden verwezen naar de bijlagen A en B dezer nota.

Titel A. Gewone dienst.

in uitgaven	f 724 357 807
in inkomsten	631 364 921
zoodat een naddeelig saldo is geraamd van ... f	92 992 886

Aan de bespreking van de voornaamste wijzigingen in de rammingen van ieder hoofdstuk afzonderlijk mogen eenige opmerkingen van algemeene beteekenis voorafgaan.

Evensals zulks ten vorigen jare is geschied, is de begrooiting ontworpen overeenkomstig den toestand, die zou intreden, indien geen enkele wettelijke voorziening zou worden getroffen. Voor zoover derhalve in het verleden tijdelijke maatregelen zijn getroffen, die, zonder de nadere tusschenkomst van den wetgever, hun invloed op het begrooitingstjaar 1935 niet of niet meer ten volle zullen doen gelden, is de begrooiting ingericht alsof deze maatregelen op het daarvoor thans bepaalde tijdstip zullen afloopen, ook al ligt het in het voornemen der Regearing ter zake nadere voorzieningen voor te stellen. Van deze nadere voorzieningen wordt dan, evenals dit bij de indiening der begrooiting voor 1934 geschiedde, in het dekinggsplan melding gemaakt. Tot deze maatregelen behoreen de tijdelijke heffing van uitkeeringen uit het gemeentefonds, de tijdelijke heffing van opcenten op de gemeentefondsbelasting en de vermogensbelasting op de tijdelijke vermindering der bijdragen aan het Invaliditeitsfonds en het Ouderdomsfonds.

Een vergelijking der begrooitingsspositie van 1934 met die van 1935 leert, dat het bovengemiddeld tekort van f 98 miljoen in 1935 hoofdbestanddelen als volgt is te ontleden :

Indien de omstandigheden gelijk gebleven waren, zou het tekort voor 1935 gelijk moeten zijn aan het bedrag, dat op de begrooiting 1934 ongedekt is gebleven.

Blijkens de uiteenzetting op blz. 7 bedraagt dit

Dit cijfer moet worden vermeerderd uit hoofde van :

Afloopen der tijdelijke korting op de uitkeeringen uit het gemeentefonds.	
De invloed dezer korting op het budget 1934 bedraagt	f 7 216 667
Op het budget 1935	3 608 333
Verschil	3 608 334
Afloopen der tijdelijke heffing van opcenten op de gemeentefondsbelasting en de vermogensbelasting.	
De invloed van deze heffing op het budget 1934 belooft	f 23 393 000
Op het budget 1935	8 130 000
Verschil	15 263 000
Afloopen van een gedeelte der tijdelijke vermindering bijdrage Invaliditeitsfonds en Ouderdomsfonds	11 870 000

Niet overbrengen naar den Kapitaaldienst f 27 500 000

zijnde het bedrag wegens de aflossing van Staatsschuld, dat in het jaar 1934 ten laste van den kapitaaldienst is gebragt. Het zou niet ver- antwoord zijn, deze handelwijze in 1935 te her- halen, omdat zij haar rechtvaardiging vond in de omstandigheden, dat in de achter ons liggende jaren op onze leeningen uit den oorlogstijd in zeer sterke mate was afgelost, een omstandigheid, die thans echter blijvend is verdisconteerd, toen bij de laatste conversie de aflossingstermijn van deze lee- ningen de facto aanmerkelijk is verlengd.

Bijdrage aan Nederlandsch-Indië 12 000 000

De financiële toestand van Nederlandsch-Indië maakt het volstrekt onvermijdelijk, dat het Moederland directe financiële hulp verleent. Voor deze hulpverlening is de vorm gekozen van een bijdrage in de kosten der vloot.

De verdeling der kosten van de Koninklijke Marine tusschen Nederland en Nederlandsch-Indië voldeed toch reeds sedert geruimen tijd niet aan redelijke eischen. Zoolang de financiële toestand van Nederlandsch-Indië zich daartegen niet verzet- te, kon daarin worden berust, al kon dit den toe- stand zelf niet rechtvaardigen. Bij de bestaande financiële omstandigheden mag dit, naar het oor- deel der Regering, niet langer worden bestondigd. Zij is voorts van meening, dat een juiste verhou- ding budgetair op de meest zuivere wijze wordt uitgedrukt, indien de kosten van de Marine in Nederlandsch-Indië op de Nederlandsch-Indische begrooting komen en die van de Marine in het Moederland op de begrooting van Defensie. Op het Xide Hoofdstuk der Rijksbegrooting zal dan een bedrag moeten worden gebragt als vergoeding voor de door Nederlandsch Oost-Indië voor de Marine te maken kosten. Het ligt in de bedoeling de groote van dit bedrag jaarlijks te bepalen, rekening houdende met den financiële toestand der beide gebiedsdeelen, met dien verstande ech- ter, dat de bijdrage van het Moederland ten minste 50 pct. zal bedragen van hetgeen tenzake op de Indische begrooting wordt uitgetrokken.

Op grond van een en ander is een bedrag van f 3 770 800 van Hoofdstuk VIII overgebragt naar de Indische begrooting, waartegenover de post onder de Middelen wegens aandeel van Nederlandsch-Indië in de kosten van den vloot- bouw, ten bedrage van f 2 105 000 is komen te vervallen. In plaats daarvan is thans op Hoofd- stuk XI een bedrag gebragt van f 12 000 000, wegens bijdrage aan Indië in de kosten van de Marine, hetgeen overeenkomt met 60 pct. van het op die begrooting voor dit doel geraamde bedrag.

Totaal f 100 310 022

Daarentegen wordt het budget 1935 gunstig be- invloed, omdat de conversie, die na aftrek van de kosten, op pag. 7 vermeld, voor 1934 een bate heeft opgeleverd van bijna f 15 millioen, in 1935 een bate zal geven van ongeveer f 24 millioen, alzo meer vond 9 000 000

f 91 310 022

Het totaal geraamde tekort voor 1935 bedraagt 92 992 886

Verschil f 1 682 864

Laatstgemeld verschil is het resultaat van een groot aantal vermeerderingen en verminderingen in de raming der afzonderlijke hoofdstukken der begrooting en in de opbrengst der afzonderlijke middelen.

Thans moge de gebruikelijke specificatie van de wijzigingen in de verschillende onderdeelen der begrooting volgen.

Uitgaven.

Hoofdstuk II is f 35 087 *lager* geraamd.

Minder is uitgetrokken voor den Raad van State f 22 806, voor de Algemeene Rekenkamer f 18 121, voor de Kanselarij der Nederlandsche Orden f 272, voor het Kabinet der Koningin f 1442 en voor overige uitgaven f 2848. Voor de Staten-Generaal is f 10 402 méér aangevraagd, en wel voor de Eerste Kamer f 2120 en voor de Tweede Kamer f 9437, de overige uitgaven van de Staten-Generaal zijn f 1155 *lager* geraamd.

Hoofdstuk III is f 14 933 *lager* geraamd.

Minder is uitgetrokken voor Afdeeling I (Departement) f 7225 en voor Afdeeling II (Buitenlandsche zendingen en Consulaten) f 7708. De overige afdeelingen zijn voor dezelfde bedragen als in 1934 uitgetrokken.

Voor *Hoofdstuk IV* wordt f 479 525 *minder* aangevraagd.

Hiervan komt voor Afdeeling II (Burgerlijke Rechtspraak) f 294 362, voor Afdeeling IV (Centrale Raad van Beroep, Raden van Beroep [O.] en Ambtenarengerechten) f 14 381, voor Afdeeling VII (Politie) f 145 979, voor Afdeeling IX (Rijks-tucht- en opvoedingswezen) f 88 606, voor Afdeeling X (Uitvoering der Psychopathenwetten) f 34 556, voor Afdeeling XI (Reclasseering) f 17 785, en voor Afdeeling XIV (Centraal Bureau van Bijstand, bedoeld bij het Koninklijk besluit van 20 Mei 1933 (*Staatsblad* n°. 292) tot vaststelling van een Algemeenen Maatregel van Bestuur, bedoeld in artikel 73a der Wet op het Notarisambt) f 11 340.

Meer is geraamd o. a. voor Afdeeling I (Departement) f 14 353; voor Afdeeling VIII (Gevangenissen en Rijkswerkinrichtingen) f 115 638.

Hoofdstuk V is f 3 808 355 *hooger* geraamd.

Meer wordt aangevraagd voor Afdeeling II (Binnenlandsch Bestuur) f 111 390; voor Afdeeling III (Bevolking) f 416; voor Afdeeling IV (Krankzinnigenwezen) f 3565; voor Afdeeling VI (Nederlandsche Staatscourant, Handelingen der Staten-Generaal en Staatsblad) f 30 498, gevolg van hogere uitgaven door opnemingsbesluiten; voor Afdeeling IX (Pensioensuitgaven voor zooveel niet opgenomen in de vorige Afdeelingen) f 4 429 000, gevolg van de omstandigheid, dat het aandeel in de pensioensannuïteit (art. 168a der Pensioenwet 1922) voor zooveel het personeel van het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie en der Rijkspostspaarbank van Hoofdstuk IX naar Hoofdstuk V werd overgebracht; en voor Afdeeling X (overige uitgaven betreffende Binnenlandsche Zaken) f 837.

Minder wordt aangevraagd voor Afdeeling I (Departement) f 12 744; voor Afdeeling V (Armwezen) f 670 107, en voor Afdeeling XI (Rijkspostspaarbank) f 84 500.

Voor *Hoofdstuk VI* wordt f 6 185 876 *minder* uitgetrokken.

Afdeeling I (Departement) wordt f 12 548 *lager* geraamd. Voor Afdeeling II (Hooger Onderwijs) wordt f 298 132 *minder* aangevraagd, en wel voor de Rijksuniversiteit te Leiden f 154 358, te Utrecht f 20 616, te Groningen f 81 710 en voor de Technische Hoogeschool f 49 939, voor Afdeeling III (Voorbereidend Hooger- en Middelbaar Onderwijs) is f 222 695 *minder* uitgetrokken, en wel voor den algemeenen dienst f 1235, voor Rijks hogereburgerscholen f 103 545, voor handelsscholen f 143 980 en voor overige uitgaven f 9015, terwijl voor gymnasia, hogereburgerscholen en lycea f 35 080 *meer* wordt aan-

gevraagd. Voor Afdeling IV (Nijverheidsonderwijs) wordt f 305 229 *mindere* geraamd. Hiervan komt o. a. f 22 154 voor de Rijksnijverheidsscholen, f 25 000 voor het middelbaar nijverheidsonderwijs behalve het zeevaart- en het machinisten-onderwijs; f 122 500 voor het lager nijverheidsonderwijs voor jongens; f 52 042 voor het zeevaart-, visscherij- en schipperavakonderwijs en f 87 550 voor het nijverheidsonderwijs voor meisjes. De raming voor Afdeling V (Lager Onderwijs) is f 5 276 154 *lager*. Hiervan komt o. a. voor den Algemeenen dienst f 41 394; voor de opleiding van onderwijzers en onderwijzeressen f 419 610, voor Rijks lagere scholen f 13 846; voor het openbaar gewoon en uitgebreid lager onderwijs f 2 505 308; voor het bijzonder gewoon en uitgebreid lager onderwijs f 2 275 226 en voor het buitengewoon lager onderwijs f 16 200. Voor Afdeling VII (Kunsten en Wetenschappen is f 66 131 *mindere* uitgetrokken, in hoofdzak voor het Archiefwezen f 8858, het Bibliotheekwezen f 10 829 en het Museumwezen f 59 220.

Hoofdstuk VIIA is f 49 340 686 *hooger* geraamd.

Voor rente van gevestigde schuld is f 35 599 368 *meer* en voor amortisatie en aflossing f 14 160 818 *meer* uitgetrokken. Deze stijging is het gevolg van de omstandigheid, dat voor 1935 op dit hoofdstuk aansponds zijn uitgetrokken de sommen voor rente en aflossing der Staatsschuld, welke voorheen ten laste van het Leeningfonds 1914 kwamen en die voor 1934 op f 70 932 282 waren geraamd. Voorts is het beloop der leeninglasten met f 8 010 340 verhoogd, wegens toename der gevestigde schuld door de uitgifte der f pct. 2de leening 1933 en de 4,4 pct. leening 1934. Daartegenover dient te worden gesteld de verlichting der lasten, tengevolge van de f 900 miljoen-conversie (f pct. leening 1934), waardoor uiteindelijk rond f 20 miljoen *mindere* voor rente en aflossing wordt gevraagd, dan voor 1934 op Hoofdstuk VIIA en het Leeningfonds te zamen. Wegens Kasvoorzieningen zullen in 1935 de uitgaven naar raming f 1 333 000 *mindere* bedragen dan in 1934, in hoofdzak ten gevolge van een lagere raming van de rente van schatstip-papier en van de rente, welke aan de Staatsbedrijven zal zijn te vergoeden.

Voor *Hoofdstuk VIIB* is f 62 357 702 *mindere* aangevraagd.

Hiervan komt voor Afdeling II (Grootboeken der Nationale Schuld en Agentschap van het Ministerie van Financiën te Amsterdam) f 453; en voor Afdeling XI (overige uitgaven van het Departement van Financiën) f 62 420 475. Dit laatste bedrag is voor een gedeelte het gevolg van een raming voor de uitkeering, bedoeld in art. 8 der wet van 15 Juli 1929 (*Staatsblad* n°. 388) aan het Gemeentefonds, ingesteld bij artikel I van voormelde wet, voor zooveel komende ten laste van de Rijksbegroeting voor het dienstjaar 1935 en voor een ander gedeelte het gevolg van het vervallen van de uitkeering aan het thans opgeheven Leeningfonds 1914. De rente en aflossing van de leeningen, welke vroeger ten laste van dat fonds werden gefinancierd, of van de leeningen, waarin deze zijn geconverteerd, worden thans ten laste van de Rijksbegrooting gebracht (Hoofdstuk VIIA). Bovendien is de vermindering het gevolg van de overbrenging van de kosten ter bevordering van werk-vernijing van hoofdstuk VIIB naar hoofdstuk X.

Meer wordt aangevraagd voor Afdeling I (Departement) f 6910; voor Afdeling V (Dienst der Belastingen) f 2847; voor Afdeling VI (Dienst der Domeinen) f 36 824; voor Afdeling VII (Rijksgebouwenwinst f 10 725 en voor Afdeling VIII (Kosten der Eerediensten) f 10 173.

Hoofdstuk VIII is f 174 708 *lager* geraamd.

Onderdeel A (Departement) is f 51 509 en onderdeel C (niet-militaire uitgaven) f 417 372 *lager* geraamd, terwijl onderdeel B (militaire uitgaven) f 294 173 *hooger* is geraamd.

Wat de militaire uitgaven betreft is o. a. *meer* geraamd voor Afdeling III (Materieel der landmacht), f 1 052 796, voor Afdeling V (Studien, onderwijs en oefeningen) f 43 713 en

N°. 2.

voor Afdeeling VII (Pensioensuitgaven, voor zoover niet opgenomen in andere afdeelingen) f 395 350, terwijl *minder* wordt aangevraagd voor Afdeeling II (Materieel der Zeemacht en der Rijkswerven, Maritieme Etablissementen en Inrichtingen) f 879 712; voor Afdeeling IV (Personeel) f 70 128; voor Afdeeling VI (Overige korpsen en inrichtingen van de landmacht, waarvan de kosten afzonderlijk worden geraamd) f 108 078 en voor Afdeeling VIII (Nonactiviteitsjaarwedden en wachtgeld van militairen der landmacht en lijfrenten) f 157 593.

Onder de niet-militaire uitgaven worden *lager* geraamd: Afdeeling XIII (Loodswezen, betonning, bebakening, verlichting, zee-merken, kustwacht en stormwaarschuwingdienst) f 390 512 en Afdeeling XIV (Hydrographie) f 26 535.

Voor *Hoofdstuk IX* wordt f 15 241 269 *minder* uitgetrokken.

Een der voornaamste oorzaken van deze daling is de vermindering van Afdeeling V (Spoor- en Tramwegen) met f 9 238 180, voornamelijk doordat artikel 184 (Dekking van het verlies op de exploitatie van de Nederlandsche Spoorwegen, enz.) thans voor f 30 500 000 wordt opgebracht, terwijl in 1934 f 39 440 000 werd geraamd. Voor dit artikel wordt f 8 940 000 minder uitgetrokken, in verband met de omstandigheid, dat de bijbetaling in het tekort van het spoorwegpensioenfonds voorloopig is stop gezet [Wet van 28 December 1933 (*Staatsblad* n°. 744)].

Verder zijn *lager* geraamd: Afdeeling I (Departement) f 18 257; Afdeeling II (Waterstaat) f 769 155 (op deze Afdeeling wordt o. a. *minder* aangevraagd voor Rivieren en rivierwerken f 1 004 050 en voor Algemeene Zaken en overige uitgaven van den Rijkswaterstaat f 686 959, terwijl *meer* wordt aangevraagd o. a. voor de onderdeelen Kustverdediging f 331 750; kanalen, vaarten, sluiswerken en bruggen f 235 175; voor wegen f 126 032 en voor afwateringsbelangen f 128 760); Afdeeling III (Geologische dienst) f 10 726; Afdeeling IV (Luchtvaart) f 16 674; Afdeeling VI (Scheepvaart) f 54 160; Afdeeling VIII (Koninklijk Nederlandsch Meteorologisch Instituut) f 6818; Afdeeling X (Staatsvisschershavenbedrijf) f 36 025; Afdeeling XI (Zuiderzeefonds) f 669 512 en Afdeeling XII (Pensioensuitgaven voor zoover niet opgenomen in de vorige Afdeelingen) f 4 428 000. Dit laatste bedrag is echter budgetair geen verlaging, omdat, gelijk reeds bij Hoofdstuk V is medegegeeld, het aandeel in de pensioensannuïteit (art. 168a der Pensioenwet 1922) voor het personeel van het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie en der Rijkspostspaarbank naar dit Hoofdstuk der Rijksbegroting is overgebracht.

Hoofdstuk X is f 882 117 *hooger* geraamd.

Meer wordt aangevraagd voor Afdeeling II (Handel en Nijverheid) f 826 327, waaronder f 73 316 voor de Statistiekuitgaven; f 251 576 voor kosten voortvloeiende uit de uitvoering van de „Crisis invoerwet” en de „Crisis uitvoerwet” en f 525 145 voor „overige handels- en nijverheidsbelangen”, waarvan f 500 000 als gevolg van de overbrenging van de kosten ter bevordering van werkverruiming van hoofdstuk VIIB naar hoofdstuk X; voor Afdeeling V (Crisis accountantsdienst) f 282 800.

Lager zijn geraamd Afdeeling I (Departement) f 43 117; Afdeeling III (Landbouw) f 151 137, waarvan o. a. voor het Landbouwonderwijs f 17 356, den Plantenziektenkundigen dienst f 20 071, de Ontwatering f 10 098, de Rentambten f 14 449, den Boschbouw f 19 705, den Veeartsenijkundigen dienst f 35 365, Zuivelaangelegenheden f 17 297; voor de Jachtwet wordt op deze Afdeeling f 34 855 *meer* geraamd. Voorts zijn *lager* geraamd Afdeeling IV (Visscherijen) f 22 756 en Afdeeling VI (Pensioensuitgaven) f 10 000.

Hoofdstuk XA is f 11 757 117 *hooger* geraamd.

Meer is geraamd voor Afdeeling I (Departement) f 105 028; voor Afdeeling III (Arbeidersverzekering) f 11 867 178; hoofd-

zakelijk ten gevolge van de wettelijke voororschiften, waarbij voor 1935 de bijdragen aan het Invaliditeitsfonds en het Ouderdomsfonds respectievelijk met f 6 500 000 en f 5 370 000 worden verhoogd; voor Afdeling IV (Volksgezondheid) f 1 208 394, in hoofdzaak gevolg van de omstandigheid, dat de post voor bijdragen aan gemeenten ter tegenwoordigheid in de betaling van annuïteiten ingevolge de Woningwet met f 1 300 000 werd verhoogd; voor Afdeling VI (Werkverschaffing en Steunverleening) f 465 788, waarvan f 104 788 voor personeele en materiele uitgaven, f 250 000 voor bijdragen voor moreelen steun, f 100 000 voor subsidie aan het Nationaal Crisis-Comité en f 10 000 voor steun aan academisch gevormden.

Minder is geraamd voor Afdeling II (Arbeid) f 69 956; voor Afdeling V (Werkloosheidsverzekering en Arbeidsbemiddeling) f 1 806 100, hoofdzakelijk voor bijdragen aan werkloozenkassen; voor Afdeling VII (Pensioensuitgaven voor zoover niet opgenomen in de vorige Afdelingen) f 8000 en voor Afdeling VIII (overige uitgaven betreffende Sociale Zaken) f 5215.

Hoofdstuk XI is f 12 307 268 *hoog* geraamd.

Mer is uitgetrokken voor Afdeling I (Departement) f 8934; voor Afdeling II (Suriname) f 333 335, waarvan o. a. f 105 000 voor betalingen ter garantie van rente en aflossing van een leening der N. V. Surinaamse Waterleiding Maatschappij; f 40 000 voor kosten van grensarbeiding; f 157 636 voor hooger subsidie aan Suriname wegens het terugloopen der Surinaamse middelen, voor Afdeling V (overige uitgaven) f 11 999 440 ten gevolge van het uittrekken van een post: Tegenwoordigheid aan Nederlandsch-Indië in de bestrijding van de uitgaven voor de Marine groot f 12 000 000, hierboven reeds uitvoerig besproken.

Minder is uitgetrokken voor Afdeling III (Curaçao) f 34 441, waarvan f 31 527 omdat minder nodig is voor de materiele behoeften en overige uitgaven van het detachement Mariniers.

Middelen.

Omtrent de raming der middelen moge het navolgende worden medegeeld.

De middelenramming 1934 is thans geworden als volgt:
Middelen volgens de ingediende begrooting, vermeerderd met f 60 138 000, wegens verlenging van heffingen ... f 523 584 818
Nieuwe heffingen 92 420 000
Middelen overgebracht van het Leeningfonds 14 058 064
Saldo van nog te verwerven verhoogingen en verlagingen van verschillende middelenposten ... 154 040
Totaal f 630 216 922

De gewone middelen voor 1935, zooals deze zijn verwerkt in den rammingstaat wijzen een totaal aan van 631 364 921
alzoo f 1 147 999
meer.

Deze bedragen kunnen worden gespecificeerd als volgt:

RAMING.

	1934.	1935.	Meer.	Minder.
Grondbelasting	f 9 735 000	f 9 870 000	f 135 000	—
Inkomstenbelasting	54 880 000	61 200 000	6 320 000	—
Vermogensbelasting	17 515 000	17 515 000	—	—
Verdedigingsbelasting I	11 700 000	9 200 000	—	f 2 500 000
Dividend- en Tantiëmebelasting.	12 240 000	12 000 000	—	240 000
Invoerrechten	86 462 500	97 500 000	11 037 500	--
Statistiekrecht	1 800 000	1 800 000	—	—
Accijns zout	2 300 000	2 000 000	—	300 000
Accijns geslacht	6 500 000	6 500 000	—	—
Accijns wijn	2 340 000	2 800 000	460 000	—
Accijns gedistilleerd	33 000 000	31 000 000	—	2 000 000
Accijns bier	11 815 000	10 000 000	—	1 815 000
Accijns suiker	62 200 000	50 000 000	—	12 200 000
Accijns tabak	31 000 000	34 000 000	3 000 000	—
Belasting gouden en zilveren werken	600 000	550 000	—	50 000
Omzetbelasting	81 500 000	81 500 000	—	—
Zegelrechten	15 860 000	16 000 000	140 000	—
Registratierechten	10 000 000	11 500 000	1 500 000	—
Successierechten	30 400 000	33 000 000	2 600 000	—
Couponbelasting	5 400 000	5 000 000	—	400 000
Totaal belastingen	f 487 247 500	f 492 935 000	f 25 192 500	f 19 505 000
Overige gewone middelen	142 969 422	138 429 921	—	4 539 501
Totaal gewone middelen	f 630 216 922	f 631 364 921	f 25 192 500	f 24 044 501
			meer	f 1 147 999

Ook thans zijn, wat de niet-kobierbelastingen aangaat, de middelen als regel geraamd naar de opbrengst over het voorafgaande jaar, vermeerderd en verminderd met het — tot een jaarbedrag herleid — accres of decrees van elk middel over de eerste helft van het loopende jaar.

Voor de verdere toelichting der middelenraming moge worden verwezen naar de Memorie van Toelichting op het ontwerp der Middelenwet.

Kapitaaldienst.

De Kapitaaldienst wijst voor 1935 een totaal in uitgaven aan van f 58 628 186
en in ontvangsten van 21 765 276
zoodat het nadeelig saldo bedraagt f 36 862 910

Voor 1934 is geraamd :

uitgaven f 73 382 526
ontvangsten 22 475 622
nadeelig saldo 1934 f 50 906 904

Ter toelichting van de voornaamste verschillen zij het volgende aangeeekend:

Op Hoofdstuk V is minder uitgetrokken voor kapitaalverstreking aan het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie f 1 390 500.

Op Hoofdstuk VIIB is minder uitgetrokken voor aankoop van Staatsschuld voor het Muntfonds f 6 000 000, voor voorschotten ingevolge de Woningwet f 8 000 000 en voor voorschot aan het Wegenfonds f 3 000 000. Daartegenover is nieuw uitgetrokken f 5 000 000 voor voorschotten aan gemeenten, ten einde deze in staat te stellen aan particuliere bouwers geldleeningen te verstrekken onder verband van tweede hypotheek.

Op Hoofdstuk IX is minder aangevraagd: f 3 433 000 voor aanleg van het Julianakanaal, f 1 200 000 voor scheepvaartkanalen naar Twenthe, f 1 770 000 voor uitkeering aan de Staatsmijnen, daarentegen f 4 300 000 méér voor de scheepvaartverbinding Amsterdam—Boven-Rijn en f 2 672 000 voor de verbetering van de spoorwegtoestanden in Amsterdam-Oost.

Wat de middelen betreft, is de lagere raming in hoofdzaak het gevolg van minder ontvangst op Hoofdstuk IX (afdeeling Waterstaat en afdeeling Spoor- en Tranwegen).

Rijksfondsen en bedrijven.

Ingevolge het bepaalde in artikel 87 der Comptabiliteitswet en artikel 11 der Bedrijvenwet worden bij de Rijksbegroting voor het dienstjaar 1935 gelijktijdig ingediend de begrotingen der afzonderlijke fondsen en der Staatsbedrijven voor gemeld dienstjaar, te weten van:

- A. het Fonds voor de uitvoering van de Tiendwet 1907 (*Staatsblad* n°. 222);
- B. het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds;
- C. de voltooiing van het Vestingstelsel;
- D. het Wegenfonds;
- E. het Zuiderzeefonds;
- F. het Gemeentefonds;
- G. het Staatsbedrijf der Algemeene Landsdrukkerij;
- H. het Staatsmuntbedrijf;
- I. het Staatsbedrijf der Artillerie-Inrichtingen;
- K. het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie;
- L. het Staatsvissschershavenbedrijf;
- M. de Staatsmijnen in Limburg.

De ondergeteekende moet tot zijn leedwezen mededeelen, dat het niet mogelijk is gebleken de begroting van het Landbouwcrisisfonds gelijktijdig met de overige Fondsbegrotingen in te zenden. De vele instanties, welke ter zake dienen te worden geraadpleegd, maken een langdurige voorbereiding noodzakelijk.

De ondergeteekende en zijn ambtgenoot van Economische Zaken zullen alle mogelijke maatregelen treffen, ten einde de afdoening te bevorderen en hopen binnen korten tijd deze begroting afzonderlijk toe te zenden.

De resultaten dezer begrotingen, voor zooveel leidende tot uitgaven ten laste van of inkomsten ten bate van de Rijksbegroting, zijn opgenomen eenzijdig in de hoofdstukken der Rijksbegroting van uitgaven, anderzijds verwerkt in de Middelen.

Gelijk op pag. 8 van deze Nota is medegedeeld wordt een nadeelig saldo geraamd van f 92 992 886.

Maatregelen tot dekking van het tekort.

Thans moge de aandacht worden verzocht voor de verschillende dekkingmaatregelen, waardoor naar het oordeel der Regeering het tekort zal kunnen worden opgeheven.

A. *Uitgaven.*

1°. Eene vermindering der op het Rijksbudget drukkende lasten ter zake van pensionneering van het Overheidspersoneel ten bedrage van f 3 000 000,—

Deze vermindering betreft in de eerste plaats eene verlaging van de ingevolge art. 168a der Pensioenwet aan het Pensioenfonds verschuldigde annuïteit, welke voor 1935 opnieuw wettelijk dient te worden vastgesteld. In afwachting hiervan is zij voor 1935 uitgetrokken op een bedrag van f 28 400 000.

In de tweede plaats betreft deze vermindering een verlaging van de ingevolge het 1e lid van art. 36, sub b, door de contribuabelen¹⁾ van het Pensioenfonds aan dit fonds verschuldigde bijdrage voor gezinspensioen, waartegenover ten bate van het Fonds door de gepensioneerden een bijdrage voor gezinspensioen verschuldigd zal worden.

In de laatste jaren zijn de salarissen der ambtenaren meermalen verlaagd. Waar voor de pensioenen eene annuïteit en eene doorlopende bijdrage zoowel voor het gezins- als het eigen pensioen aan het Pensioenfonds moet worden betaald, welke betaling een belangrijk bedrag vordert, acht de Regeering ook verlaging van deze uitgaven noodzakelijk.

De Regeering meent, dat het niet onredelijk is ook de gepensioneerden eenigszins tot deze verlaging van uitgaven te doen bijdragen. Naar hare meening zou dat kunnen geschieden door te bepalen, dat de bijdrage voor gezinspensioen, waarvan zij na pensionneering thans zijn vrijgesteld, blijft doorloopen.

Gevolg van dezen maatregel is, dat de door de contribuabelen van het fonds te betalen bijdrage voor het gezinspensioen kan worden verlaagd, welke verlaging uit den aard der zaak ook op het budget van de gemeenten, provinciën, enz. van invloed zal zijn.

Een wetsontwerp tot regeling van de beide boven aangehaalde onderwerpen zal binnenkort worden ingediend.

2°. Verschillende besparingen op Hoofdstuk VI, o.a. vermindering van uitgaven ter zake van wachtgeld voor het O.L.O. en B.L.O., bezuiniging op de onderwijsopleiding, verhooging van den toelatingsleeftijd en concentratie van scholen voor bijzonder en openbaar lager onderwijs 10 200 000,—

Deze besparingen, welke gedeeltelijk gevolg zullen zijn van het vervallen van wachtgeld en overigens van het geleidelijk doorwerken van maatregelen, welke haar uitwerking nog niet volledig hebben gehad of van maatregelen, welke binnen zeer korten tijd in werking zullen treden, moeten derhalve voor een deel als perspectief-bezuinigingen worden beschouwd.

Alles wat mogelijk is zal echter worden gedaan om de wachtgeldten zeer spoedig te doen verdwijnen en het nuttig effect van de hierboven in het kort aangegeven maatregelen te bereiken.

¹⁾ Met contribuabelen wordt hier bedoeld het Rijk en de andere lichamen, die voor de in hun dienst zijnde ambtenaren bijdragen in het Pensioenfonds moeten storten, die zij ten deele weder op die ambtenaren verhalen.

In herinnering wordt gebracht, dat op pag. 19 der Millioenennota voor het jaar 1934 werd medegedeeld, dat op de begrooting van Onderwijs alsnog een bedrag van f 15,5 miljoen zou worden bespaard, terwijl op pag. 23 werd vermeld, dat deze besparing niet reeds dadelijk mogelijk zou zijn, doch eerst in den loop van 1934 en van enkele daarop volgende jaren zou worden geëffectueerd.

In het loopende jaar is van deze besparingen inderdaad f 5,3 miljoen tot stand gebracht, afgescheiden van de salariskorting. Vandaar dat thans f 15,5 miljoen—f 5,3 miljoen = f 10,2 miljoen aan besparingen is uitgetrokken.

Aan den anderen kant moest de begrooting worden verhoogd met een bedrag van f 1 miljoen wegens wachtgelden van boventallige onderwijzers, die volgens de wet voor rekening van het Rijk komen, terwijl voorts de werking werd ondervonden van de gewone bevolkingstoename op de onderwijsuitgaven. Het accres uit dezen hoofde bedroeg vroeger f 4 à f 5 miljoen per jaar, doch is thans tot ongeveer f 2,5 miljoen teruggedrongen. Een en ander heeft er toe geleid, dat de onderwijsbegrooting per saldo met rond f 6 miljoen kan worden verminderd. Waren de zooeven vermelde oorzaken van verhooging niet aanwezig geweest, dan had die vermindering ruim f 9 000 000 kunnen bedragen.

3°. Het ingediende wetsontwerp tot wijziging van de financieele verhouding tusschen het Rijk en de gemeenten zal eene verlaging geven van het op de Rijksbegrooting voor 1935 uitgetrokken bedrag ad f 31 424 054,— met f 20 270 128,—

De maatregelen tot beperking van het tekort in het Gemeentefonds, welke in 1933 zijn tot stand gekomen, hadden alleen betrekking op het dienstjaar 1934/35. De begrooting van het Gemeentefonds voor 1935/36, zooals deze thans wordt ingediend, wijst weder een zeer groot tekort aan, nl. bijna f 40½ miljoen.

Op Hoofdstuk VIIB der Rijksbegrooting is 2/3 van laatstgemeld tekort ad rond f 27 miljoen en 1/3 van het tekort over 1934/35 ad rond f 4½ miljoen (het totale tekort beloopt over dat dienstjaar rond f 13½ miljoen) uitgetrokken, zijnde tezamen rond f 31½ miljoen.

Indien geen maatregelen werden getroffen, zou bij de eerstvolgende nieuwe berekening der uitkeeringen uit het Gemeentefonds in 1936/37 het tekort van dat Fonds geheel verdwijnen, maar dit zou zooals de Regeering het vorige jaar reeds in de Millioenennota mededeelde, een plotselinge daling in die uitkeeringen tengevolge hebben, welke nagenoeg alle gemeente-budgetten zou ontwrichten. Het thans bij Koninklijke Boodschap van 13 Juli j.l. ingediende wetsontwerp tot wijziging der wet van 15 Juli 1929 (*Stbl.* n°. 388) (*Gedr. Stukken Zitting 1933—1934—479*) beoogt o.m. de invoering van een *jaarlijksche* verdeling der middelen van het Gemeentefonds, waardoor tekorten in dit Fonds met ingang van 1 Mei 1935 voortaan niet meer zullen voorkomen. Tengevolge van de bovengeschetste regeling zal

het vorengenoemde bedrag van f 31 500 000,— slinken tot 1/3 van rond f 13 500 000,—, zijnde rond f 4 500 000,—

Daarnaast bevat dit ontwerp evenwel een bepaling, welke ten doel heeft door een alloo- pende garantieveregeling den overgang van denouden naar den nieuwen toestand te voltrekken in 10 jaar. De kosten dezer garantieveregeling, in totaal bedragende rond f 120 miljoen, zullen door jaarlijksche bijdragen ten beloope van f 10 miljoen (voor 1935 2/3 van f 10 miljoen, zijnde f 6 667 000,—) ten laste van de Rijks- begroeting aan het Fonds worden vergoed. Het Rijk zal dus op de begroeting voor 1935 moeten dekken van het tekort over 1934/35 een bedrag van f 4 486 926 en van de bijdrage over 1935/36 een bedrag van rond f 6 667 000,—, samen f 11 153 926,—, zoo- dat het bovenbedoeld wetsontwerp leidt tot een vermindering van uitgaven op het Rijks- budget van f 20 270 128,—.

4°. Maatregelen ter vermindering van het tekort van het in te stellen Verkeersfonds:

a. Middelen: verhoogde heffing op de motorrijtuigen f 7 500 000,—

b. Uitgaven: vermindering van het spoorwegtekort 10 000 000,—

f 17 500 000,—

Zooals reeds ten vorigen jare uitvoerig is medegegdeeld, is het tekort op de exploitatie der Nederlandsche Spoorwegen een voortdu- rende bron van zorg voor de Regering. De wetenschap dat spoorwegtekorten een inter- nationaal verschijnsel zijn en dat in een klein land met betrekkelijk geringe afstanden en veel waterwegen dergelijke tekorten nog ver- klaarbaarder zijn dan in groote landen zonder veel waterwegen, vermindert die zorg niet. Deze geweldige tekorten verklaren, is echter gemakkelijker dan ze te dekken. De instelling van het „Verkeersfonds”, nadat het desbetreffend wetsontwerp ook door de Eerste Kamer zal zijn aangenomen, zal, zooals de Regering blijft hopen, door het bijeenbrengen van alle inkomsten en uitga- ven inzake het verkeer, een veel overzichtte- liker beeld geven van het geheel en de oor- dinatie van het verkeer in de hand werken, zoodat althans de factoren, die het boven- genoemde tekort zoo hardnekkig doen zijn, beter in het oog gevat en zoover mogelijk, bestreden kunnen worden. Tot nog toe is de besparing, verkregen door de maatregelen, die in het loopende jaar zijn genomen om op het spoorwegtekort, dat op het budget van 1935 zal komen te drukken, een gunstigen invloed uit te oefenen belang- rijk overtroffen door den achteruitgang in ont- vangsten. Van de in 1934 voorgenomen ver- mindering van uitgaven is rond f 9 miljoen verkregen door de voorloopige stopzetting van de bijbetaling in het tekort van het spoorweg- pensioenfonds (Wet van 28 December 1933, *Staatsblad* n°. 744). Deze had van den aan- vang af de betekenis van een tijdelijken maatregel. Zij kan thans nog niet worden ge- mist, nu vermindering van het tekort nog niet is bereikt. Dat deze uiteindelijk tot stand

moet komen is duidelijk. Waar intusschen meerdere maatregelen, als afsnijden van verliesgevende bedrijfstakken en afvloeien van personeel eerst langzaam doorwerken, wil de Regeering de noodige voorzichtigheid betrachten door hare verwachtingen te dien opzichte in een in verhouding tot het tekort betrekkelijk bescheiden bedrag, nl. f 10 miljoen, uit te drukken. Zij is er zich volkomen van bewust, dat ook indien dit bedrag wordt verkregen, het spoorwegprobleem nog slechts zeer ten deele zal zijn opgelost, zoodat het vermoedelijk nog wel enkele jaren zal duren voordat ook op dat gebied een behoorlijke aanpassing en een nieuw evenwicht zal zijn verkregen.

5°. Voorstellen zullen binnenkort worden ingediend, welke een verlaging van de door het Rijk aan het Invaliditeitsfonds en het Ouderdomsfonds te betalen annuïteit ten gevolge zullen hebben met rond f 14 000 000,—

Ter toelichting hiervan zij medegedeeld, dat een tweetal wetsontwerpen het betrokken Departement hebben verlaten, welke de strekking hebben, de lasten, voor het Rijk uit de sociale verzekering voortvloeiende, gedurende een reeks van jaren, zij het in afnemende mate, te verlichten. Voor wat de Rijksbijdrage aan het Invaliditeitsfonds betreft, ligt het in de bedoeling het stelsel van kapitaaldekking van renteaanspraken met ingang van 1 Januari 1935 te vervangen door het stelsel van kapitaaldekking der toegekende renten, met dien verstande, dat het Rijk, te beginnen met 1936 t/m 1963, een bijdrage in het Fonds zal storten, voor het eerst in 1936 groot f 1 miljoen en voor elk volgend jaar f 1 miljoen meer dan het voorafgaand jaar is gestort. Voor het jaar 1935 beteekent dit een vermindering van uitgaven van rond f 10 miljoen.

Het tweede wetsontwerp bedoelt den duur van de annuïteit ex art. 4 der Ouderdomswet 1919 met 10 jaren, derhalve tot 40 jaar, te verlengen. Dientengevolge zal de annuïteit, waarvoor ingevolge de thans geldende bepalingen voor 1935 f 31,6 miljoen is uitgetrokken, tot f 27 607 462 kunnen worden verlaagd. Het Rijksbudget wordt dientengevolge met rond f 4 miljoen verminderd.

6°. Uit in voorbereiding zijnde maatregelen tot invoering van het zg. capitulantenstelsel en tot afschaffing van het vooroefeningsinstituut en van het gebruik van burger-corveeërs, wordt op Hoofdstuk VIII eene vermindering van uitgaven verwacht van f 5 000 000,—

In de vorige Millioenennota deelde de Regeering als haar voornemen mede, op de Rijksbegrooting een bedrag van f 12 miljoen wegens defensie-uitgaven te besparen. Aan gezien ook voor Nederlandsch-Indië belangrijke besparingen noodzakelijk werden geacht, stelde de Regeering in September 1934 de Commissie-IDENBURG in, welke haar op korten termijn had te adviseeren over de vraag, op welke wijze met handhaving van de tegenwoordige doelstelling van de weermacht te land en ter zee in Nederland en in Nederlandsch-Indië, aanzienlijke besparingen zouden kunnen worden verkregen.

Deze Commissie heeft inmiddels haar rapport uitgebracht.

De hierboven aangekondigde besparingen op de landmacht (ten deele in perspectief) zijn grootendeels aan dit rapport ontleend. De Commissie berekende uiteindelijk de jaarlijkse besparing door de invoering van een capitulantenstelsel op f 3 830 000 en die door de afschaffing van het vooroefeningsinstituut op f 958 000.

De voorstellen betreffende de Marine maken nog een voorwerp van onderzoek uit. De adviezen uit Nederlandsch-Indië zijn eerst vier dagen geleden hier te lande ontvangen.

B. Middelen.

1°. omzetting van de tot nog toe ten bate van het Gemeentefonds geheven crisisopcenten op de gemeentefondsbelasting en op de Vermogensbelasting in een ten bate van het Rijksbudget komende heffing van opcenten op de Rijksinkomstenbelasting en op de Vermogensbelasting f 19 260 000,—

De Regeering heeft in de Memorie van Toelichting op het wetsontwerp tot wijziging der wet van 15 Juli 1929 medegedeeld, dat het in haar bedoeling ligt om voor het vervolg als middelen van het Gemeentefonds alleen te laten fungeeren de twee oorspronkelijke, bij de wet van 15 Juli 1929 in het leven geroepen belastingbronnen, nl. de Gemeentefondsbelasting en 50 opcenten op de Vermogensbelasting.

De crisisopcenten op de Gemeentefondsbelasting en op de Vermogensbelasting, gedurende de jaren 1933/34 en 1934/35 geheven tot dekking der zeer omvangrijke tekorten van het Gemeentefonds over die jaren, zullen dus niet meer voor dit doel benodigd zijn en derhalve niet meer in den bestaanden vorm worden verlengd. De toestand van 's Lands financiën maakt het echter — mede als gevolg van de op het Rijksbudget van 1935 drukkende crisisuitgaven wegens verleening van subsidiën aan gemeenten in de kosten van steun aan werklozen en die van werkverschaffing tot een bedrag van f 46 millioen en van de bijdrage van f 10 millioen, die bij totstandkoming der gewijzigde regeling der financiële verhouding tusschen het Rijk en de gemeenten gedurende een reeks van jaren ten laste van de Rijksbegrooting aan het Gemeentefonds zal moeten worden gegeven — noodig, dat deze heffingen ook voor de eerstvolgende jaren worden gehandhaafd. Zij zullen evenwel wat de Gemeentefondsbelasting betreft, worden omgezet in opcenten op de Rijksinkomstenbelasting. Daartoe wordt thans ingediend een wetsontwerp tot wijziging van de Wet van 8 December 1933 (*Staatsblad* n°. 663) houdende tijdelijke voorziening tot versterking van de middelen tot dekking van de uitgaven des Rijks.

Dit wetsontwerp levert ten bate van 1935 een opbrengst aan middelen van f 19 260 000.

2°. Bij totstandkoming der wet tot heffing van een belasting op het vermogen in de doode hand zal de opbrengst der middelen worden verhoogd met 3 000 000,—

3°. De meerdere inkomsten, te verkrijgen bij totstandkoming der wetten op de besloten vennootschappen en tot heffing van een crisis-inkomstenbelasting, worden gereserveerd voor het dekken van nieuw opkomende uitgaven en van tegenvallers ten aanzien van de raming der middelen, weshalve de opbrengst dezer heffingen te dezer plaatse wordt uitgetrokken *pro memorie*.

In totaal wordt door de bovenstaande maatregelen het tekort op de Rijksbegrooting verminderd met een bedrag van f 92 230 128,— zoodat hierna nog te dekken valt 762 758,—

Wanneer de ondergeteekende thans aan het vorenstaande toestand van 's Rijks financiën en de vooruitzichten voor de naaste toekomst, dan stelt hij voorop, dat hem zelf bij het opstellen dezer Nota zeer gemengde gevoelens hebben bekropen. Ongetwijfeld is er sedert de indiening der vorige begrooting — niet in de laatste plaats dank zij de medewerking der Staten-Generaal — veel verbeterd. Het begrotingstekort is tot heel wat geringer proporties teruggebracht, dan die van het vorige jaar. Dat het doel, dat de Regering zich ten deze heeft gesteld echter nog bij lange na niet is bereikt, daarvan geeft de ondergeteekende zich ten volle rekenschap. Dat dit doel niet in één jaar zou zijn te bereiken, heeft hij in de vorige Nota betreffende den toestand van 's Rijks financiën reeds te kennen gegeven, toen door hem met betrekking tot het zooveel grooter tekort, voor het jaar 1934, het volgende werd neergeschreven.

„Het spreekt wel vanzelf, dat het volstrekt onmogelijk zou zijn een zoo geweldig tekort in één enkel jaar te overbruggen. De ondergeteekende is echter van oordeel, dat een dergelijke „eisch ook niet behoeft te worden gesteld. Waar het in de „tegewoordigde omstandigheden op aankomt, is, dat de mid-„delen worden aangewezen en aanvaard, waardoor het vast „komt te staan, dat binnen enkele jaren het begrotingssve-„wijkterwijs gesproken, aanwezig, dan mogen voor het overbrug-„gingstijdprek maatregelen worden genomen, die op zich zelf „geen vermindering van uitgaven of vermeerdering van inkom-„sten betrekken, doch die wel den gewonnen dienst tijdelijk „ontlasten. Het nemen van dergelijke maatregelen maakt het „evenwel volstrekt noodzakelijk voorzieningen te treffen om „aan deze wijze van overbrugging zoo snel mogelijk een einde „te maken.”

Het bovenstaande is evenwel in dit tweede Regeeringsjaar van het huidige Kabinet in mindere mate juist dan in het eerste. Er mogen derhalve in deze begrooting niet meer zoo-„veel maatregelen worden opgenomen „die op zichzelf geen vermindering van uitgaven of vermeerdering van inkomsten betrekken, doch die wel den gewonnen dienst tijdelijk ontlasten”. Naar het oordeel van den ondergeteekende zijn maatregelen van deze soort in het bovengenoemde dekkingssplan echter toch nog te talrijk. Daardoor draagt ook thans dit dekkingssplan nog te veel het karakter van een „noodverband”. Op zichzelf is het niet moeilijk dit feit te verklaren. Sinds het oogcnblik waarop de begrooting voor 1934 werd ingediend, is de economische en politieke situatie in de hele wereld in geen enkel opzicht verbeterd, daarentegen in velelei opzicht slechter geworden. In de eerste plaats heeft de zorgelijke toestand, waarin Nederlandsch-Indië blijft verkeeren, er toe geleid, dat ondanks de aldaar genomen budgettaire maatregelen, die op afbraak gelijkken, de steun van het Moederland, vooral financieel, steeds onontbeerlijker werd. Men behoeft verder slechts aan de onwensbarende economische en vooral ook monetairc situatie te denken, waarin een voor de Nederlandsche volkshuishouding zoo uiterst gewichtig land als Duitschland zich thans bevindt,

aan de enorme moeilijkheden, die de Vereenigde Staten van Amerika door te maken hebben, aan de onzekerheden van het verre Oosten, aan den nog chaotischer geworden toestand der valuta, aan de steeds verminderende koopkracht der volksmassa in vele landen, om te begrijpen hoezeer handel, uitvoer en scheepvaart worden belemmerd. Hoewel de Regeering niets ongedaan laat, dat haars inziens zou kunnen dienen om het Nederlandsch product in zijn worsteling om afzetgebieden zooveel mogelijk te steunen, is het duidelijk, dat zij op dit gebied maar zeer geringe macht bezit. Tegenover verminderende koopkracht in vroeger belangrijke afzetgebieden vermag zij niets; tegen onmacht om betalingen in een reëel betaalmiddel te transfereeren staat zij dikwijls machteloos.

De ondergeteekende meent op deze bekende feiten nogmaals te moeten wijzen, omdat niet ieder zich er altijd van bewust is, in welke toenemende mate de welvaart van het Nederlandsche volk door dit alles wordt geknot. Daardoor daalt de totale koopkracht ook in ons eigen land steeds meer, met de funeste gevolgen, die zulks meebrengt voor nagenoeg alle groepen der bevolking. Door de verminderende koopkracht onzer bevolking wordt ook onze import verkleind en de importhandel zoowel als de transportbedrijven getroffen, hetgeen niet kan nalaten weer invloed te oefenen op onzen export.

Dat onder dergelijke omstandigheden ook de innerlijke kwaliteiten eener begrooting niet zoo snel kunnen worden verbeterd als men zou willen, behoeft geen verdere verklaring. De verklaring eener situatie is een vraag van inzicht in haar oorzakelijke factoren. Dit inzicht is ongetwijfeld in breede lagen van het Nederlandsche volk aanwezig. Die situatie nog langen tijd te doorstaan, is echter geen kwestie van inzicht, maar van middelen en reserves. En deze zijn in breede lagen van het Nederlandsche volk niet meer aanwezig. Hiermede komt men automatisch voor een vraagstuk te staan, dat van anderen aard is en veel verdere strekking heeft dan de hoedanigheden van het dekkingsplan, waarmede men een bepaalde begrooting sluitend maakt. Dat is het *niveau* waarop zij sluitend wordt gemaakt. Men kan niet meer volstaan met aan het budget den eisch te stellen, dat ontvangsten en uitgaven met elkaar in evenwicht zijn. Het *peil* der Overheidsuitgaven is in den tegenwoordigen toestand onafscheidelijk aan den primairen evenwichtseisch verbonden.

In de budgetaire politiek sedert het opkomen van de crisis kan men drie phasen onderscheiden:

1°. de periode 1930/33, die men zou kunnen noemen de periode van de geleidelijke bewustwording. In deze periode hebben velen geleefd in de hoop, dat de crisis maar een tijdelijke inzinking zou zijn. Langzamerhand is men van dit droombeeld genezen en heeft men bespeurd, dat wij, al wachtende, de in de voorafgaande voorspoedige jaren gemaakte reserves hadden opgeteerd en bovendien voor een Rijksbegrooting stonden, die een gat vertoonde van f 190 millioen;

2°. het jaar 1934, het jaar van de onmiddellijk vereischte noodvoorzieningen tot afwering van de dreigende gevaren, die uit zulk een begrootingstekort voortsproten;

3°. thans, nu zeker is, dat het toekomstig levensniveau van ons volk gestabiliseerd zal worden op een aanzienlijk lager vlak — hoeveel lager kan niemand vooruitzien —, is het onafwijsbaar noodig de kosten der publieke huishouding aanzienlijk verder in de richting van dat lagere vlak te doen dalen.

Het beste bewijs daarvoor is, dat het huidige uitgavenniveau slechts kan worden volgehouden door het heffen van steeds talrijker en dikwijls zeer zwaar drukkende belastingen. De ondergeteekende behoeft dit niet met cijfers aan te toonen, ieder contribuabel staatsburger ondervindt het dagelijks aan den lijve.

Deze hoge lasten vormen een zeer ernstige belemmering voor het Nederlandsche volk in zijn thans zoo moeilijken strijd om het bestaan. Alle takken van het bedrijfsleven worden daardoor geschaad, de exportbedrijven worden in hun concurrentiemogelijkheden op de buitenlandsche markten geknot, de bedrijven, die voor de binnenlandsche markt werken, voelen dezen schade-

lijken factor op twee wijzen : 1°. in hun te hooge productiekosten en 2°. in de verminderde koopkracht hunner afnemers, die een te groot deel van hun toch reeds verminderd inkomen aan den fiscus moeten afstaan. Van deze situatie worden in bijzonder sterke mate de arbeiders de dupe, daar zij onmiddellijk tot vermeerdering der werkloosheid voert.

Voorts wordt door te hooge belastingen de kapitaalvorming sterk benadeeld. De ondergeteekende heeft gearzeld het woord „kapitaalvorming” hier neer te schrijven, uit vrees, dat dit woord thans wellicht met hoorn zal worden ontvangen. Indien daad kan van kapitaalvorming nauwelijks sprake zijn en zal vrijwel over de geheele lijn voor intering moeten worden geveesd. De te hooge belastingen versnellen echter deze intering en zullen toekomstige nieuwe vorming van kapitaal, indien de toestanden iets mochten verbeteren, langer tegenhouden dan gewenscht is. Men zij zich er wel van bewust, dat de reserves, waarop een groot deel van het Nederlandsche volk en vooral ook van de nijverheid thans nog leeft en waarop ook het Staatscrediet voor een zeer groot deel steunt, te danken zijn aan vroegere kapitaalvorming.

Het zou een onverdedigbaar gebrek aan inzicht in de eischen der toekomst zijn, indien de Regeering aan dit punt geen aandacht besteedde. De door een te hoog uitgavenniveau te hoog opgevoerde belastingdruk brengt ook dit gevolg met zich, dat alle elasticiteit uit de Overheidshuishouding verdwijnt. Indien onverwachte, doch onafwijsbare uitgaven zich voordoen, is het vrijwel onmogelijk daarvoor dekking te vinden, zoodat de tekorten steeds onmiddellijk voor de deur staan en bij het opmaken der rekening gewoonlijk dan ook blijken aanwezig te zijn. Dit leven op den rand der financieele mogelijkheden heeft niet alleen een ongunstigen invloed op de schuldpositie, doch maakt het dikwijls ondoenlijk, althans hoogst bedenkelijk, sociale nooden te lenigen of tot groote kapitaalsuitgaven te besluiten, hoewel deze noodzakelijker kunnen zijn dan tal van uitgaven, die thans de begrooting belasten en die, hoewel nuttig, toch niet van vitale beteekenis zijn. Zoo staat de Regeering thans weder voor de noodzakelijkheid om de buitengevone moeijlichkeiten, waarin de Nederlandsche scheepvaart, dit bij uitstek nationaal bedrijf, reeds geruimen tijd verkeert, in zoodanige mate te verlichten, dat voor den ondergang wordt behoed wat behoort te blijven bestaan. De Regeering vertrouwt de daarvoor noodige gelden binnenkort te kunnen aanvragen, doch zij zal daartoe vooraf nieuwe bezuinigingen moeten aanbrengen, anders toch zouden deze uitgaven leiden tot verhooging van het budgetaire niveau, dat wil zeggen tot zwaarderen belastingdruk of tot een rekeningstekort; dit laatste is reeds daarom onaanvaardbaar omdat stijging van de Staatsschuld voorloopig binnen de engst mogelijke grenzen moet worden beperkt.

Het is van algemeene bekendheid, dat een publieke huishouding, die op te grooten voet geschoeid is, aanpassing aan gewijzigde levensomstandigheden der natie op elk gebied remt en tegenhoudt. Dit is reeds zoovele malen aangetoond, dat de ondergeteekende hierop niet nog eens behoeft in te gaan. Dat deze aanpassing voor het Nederlandsche volk thans echter een quaestie van zijn of niet zijn is geworden, staat voor de Regeering eveneens als een paal boven water.

Er is dus geen ander middel meer dan vermindering van uitgaven. De Regeering zal toch wel niet behoeven te herhalen, dat aan het nog steeds door sommigen aanbevolen middel — het verlaten van den gouden standaard — door haar niet wordt gedacht.

Nu de vereischte noodvoorzieningen getroffen zijn, heeft de Regeering derhalve al haar aandacht te geven aan een verdere ingrijpende vermindering der uitgaven. Voorstellen daartoe, die op de basis van het hierboven uiteengezette standpunt verdedigbaar zijn, zijn in voorbereiding.

Dat daarbij veel zal moeten vallen, wat nuttig is, behoeft geen betoog. Het gaat er thans om, zeer groote algemeene volksbelangen te redden en niet om allerlei op zichzelf zeer nuttige en gewenschte onderdeelen der Overheidsbemoeiing tot elken prijs in stand te houden. Het spreekt vanzelf, dat in de

eerste plaats die uitgaven in oogenschouw zullen moeten worden genomen, die sedert den oorlog het meeste zijn verhoogd, in het bijzonder als zij onevenredig zijn uitgezet. Men zal er echter niet komen zonder tegelijkertijd maatregelen te nemen om de kosten van het levensonderhoud, die thans ten deele een zekere stijging vertoonen, verder te doen dalen, al zal daarbij de bestaansmogelijkheid der producenten in het oog moeten worden gehouden. Tot deze maatregelen behoort mede het weder op gang brengen van den bouw van goedkoope arbeiderswoningen.

Vervolgens zal de regel moeten worden gesteld, dat overal waar in eenigen vorm door de Overheid steun of hulp wordt verleend, die steunverleening steeds zal moeten geschieden in zoodanigen vorm, dat de aanpassing aan een lager niveau daardoor wordt bevorderd. Alleen op deze wijze zal de vereischte verlaging der productiekosten kunnen worden verkregen, die noodzakelijk is voor de versterking der positie van het bedrijfsleven en de vermindering der werkloosheid.

De Regeering stelt zich voor de maatregelen tot verdere verlaging van het budget, voor zoover zij de goedkeuring der wetgevende macht behoeven, zoo mogelijk in één wetsontwerp samengevoegd, aan de Staten-Generaal voor te leggen, wier medewerking zij bij een zoo bij uitstek nationaal werk stellig verwacht. De afdoening van deze aangelegenheid zou dan zoo tijdig moeten geschieden, dat de uitwerking in het budget voor 1936 zonder moeite kan plaats vinden, ten einde daardoor te bereiken, dat de te treffen maatregelen hun invloed op dat budget aanstonds zullen kunnen doen gevoelen.

Ten slotte veroorlooft de ondergeteekende zich nog eenige mededeelingen te doen omtrent den stand der kas.

De kaspositie was op 7 September jl. als volgt:

Verplichtingen:

Schatkistbiljetten in omloop	f 443 533 000,—
Schatkistpromessen in omloop	120 490 000,—
Uitstaand schatkistpapier	f 564 023 000,—
Zilverbons in omloop	1 316 709,50
Schuld op ult. Juli jl. aan de gemeenten, wegens aan haar uit te keeren hoofdsom der personeele belasting, aandeel in de hoofdsom der grondbelasting en der Gemeentefondsbelasting, alsmede opcenten op die belastingen en op de vermogensbelasting	236 680,39
Schuld aan het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, in rekening-courant	32 642 499,92
Schuld aan het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie, in rekening-courant ...	112 507 376,98
Schuld aan de Rijksverzekeringsbank, in rekening-courant	19 390 062,13
Schuld aan de Rijkspostspaarbank, in rekening-courant	17 050 283,51
Schuld aan de Koloniale Pensioenfonds, in rekening-courant	2 919 733,94
Schuld aan het Staatsvischershavenbedrijf, in rekening-courant	62 558,10
Schuld aan Kamers van Koophandel, Werkloozenkassen en andere instellingen	2 651 667,39
	f 752 800 571,86

Vorderingen:

Vordering in rekening-courant op:

Nederlandsch-Indië	f 285 510 745,20
Suriname	12 752 945,87
Curaçao	2 292 214,88

Kasvordering op het buitenland:

a. Duitschland:
Krediet B ... f 96 502 583,26

b. Polen (kleeding en reliefkrediet) 1 276 376,06

c. Oostenrijk (levensmidelen en reliefkrediet) 15 878 128,—
113 657 087,32

Daggeldleeningen tegen onderpand 3 000 000,—

Saldo-tegoed der postrekeningen van Rijkscomptabelen 34 479 742,03

Saldo-tegoed van het Rijk bij de Nederlandsche Bank ... 32 756 390,29

Saldo-tegoed van het Rijk bij de Bank voor Nederlandsche Gemeenten 748 916,94

Vordering op het Staatsbedrijf der Artillerie-Inrichtingen, in rekening-courant 850 495,42

Vordering op de Staatsmijnen, in rekening-courant ... 12 000 000,—

Vordering op het Staatsmuntbedrijf, in rekening-courant 161 681,62

Vordering op het Staatsbedrijf der Algemeene Landsdrukkerij, in rekening-courant 101 884,72

Vordering op het Landbouwcrisisfonds, in rekening-courant 4 703 348,87

Vorderingen op andere instellingen, in rekening-courant 170 000,—
f 503 185 453,16
f 249 615 118,70

Op 7 September 1934 bedroeg het totaal der aan gemeenten verstrekte kasgeldleeningen een bedrag van f 43,1 miljoen.

De Minister van Financiën,

OUD.

BIJLAGEN,

behoorende bij de Nota, betreffende
den toestand van 's Rijks financiën,
overgelegd bij de ontwerp-Rijks-
begrooting voor het dienstjaar 1935.

Bijlage A.

ALGEMEENE VERZAMELSTAAT DER RIJKSBEGROTING VOOR HET DIENSTJAAR 1935.

TITEL A. GEWONE DIENST.

OMSCHRIJVING.	Geraamd voor 1935.	Toegestane uit- gaven en geraam- de Middelen voor 1934.	Verschil tusschen de raming voor 1935 en de bedragen, toegestaan (geraamd) voor 1934.		Vermoedelijk beloop der uit- gaven en vermoe- delijke opbrengst der Middelen voor 1933.
			Meer.	Minder.	
UITGAVEN.					
Totalen der titels A van de hoofd- stukken der begrooting van uitgaven.					
Hfdst. I. Huis der Koningin . . .	f 1 550 000,—	f 1 850 000,—		f 300 000,—	f 1 667 540,27
" II. Hooge Colleges van Staat en Kabinet der Koningin. . .	1 896 193,—	1 931 280,—		35 087,—	1 752 773,24
" III. Buitenlandsche Zaken. . .	3 608 000,—	3 622 933,—		14 933,—	3 425 235,01
" IV. Justitie	25 990 624,—	26 470 149,—		479 525,—	25 985 652,10
" V. Binnenlandsche Zaken . .	17 027 106,—	13 218 751,—	f 3 808 355,—		10 745 494,—
" VI. Onderwijs, Kunsten en We- tenschappen	148 132 800,—	154 318 676,—		6 185 876,—	155 144 383,36
" VII.A. Nationale Schuld	146 712 887,—	97 372 201,—	49 340 686,—		85 361 736,54
" VII.B. Financiën	80 718 003,—	143 075 705,—		62 357 702,—	65 854 746,81
" VIII. Defensie	87 712 505,—	87 887 213,—		174 708,—	87 604 142,—
" IX. Waterstaat.	60 100 482,—	75 341 751,—		15 241 269,—	62 780 334,51
" X. Economische Zaken . . .	12 770 831,—	11 888 714,—	882 117,—		11 970 203,72
" X.A. Sociale Zaken	121 086 857,—	109 329 740,—	11 757 117,—		56 080 388,—
" XI. Koloniën.	17 021 519,—	4 714 251,—	12 307 268,—		5 725 041,—
" XII. Onvoorziene Uitgaven. . .	30 000,—	30 000,—			6 766,44
	f 724 357 807,—	f 731 051 364,—	f 78 095 543,—	f 84 789 100,—	f 574 104 437,—
				6 693 557,—	
MIDDELEN.					
Totaal van den ramingstaat (titel A).					
	631 364 921,—	463 446 818,—	167 918 103,—		515 838 484,30
Voordeelig saldo					
Nadeelig saldo.					
	f 92 992 886,—	f 267 604 546,—			f 58 265 952,70

TITEL B. KAPITAALDIENST.

OMSCHRIJVING.	Geraamd voor 1935.	Toegestane uit- gaven en geraam- de Middelen voor 1934.	Verschil tusschen de raming voor 1935 en de bedragen, toegestaan (geraamd) voor 1934.		Vermoedelijk beloop der uit- gaven en vermoedelijke opbrengst der Middelen voor 1933.
			Meer.	Minder.	
UITGAVEN.					
Totalen der titels B van de hoofd- stukken der begrooting van uitgaven.					
Hfdst. V. Binnenlandsche Zaken . .	f 10 070 400,—	f 11 455 700,—		f 1 385 300,—	f 9 937 514,—
" VIIA. Nationale Schuld	780 000,—	780 000,—			300 107 000,—
" VIIB. Financiën	22 573 356,—	35 732 826,—		13 159 470,—	56 888 561,22
" VIIL. Defensie	287 000,—	163 000,—	f 124 000,—		327 839,—
" IX. Waterstaat.	24 567 430,—	24 801 000,—		233 570,—	21 654 067,64
" X. Economische Zaken . . .	350 000,—	450 000,—		100 000,—	228 194,31
	f 58 628 186,—	f 73 382 526,—	f 124 000,—	f 14 878 340,—	f 389 143 176,17
				14 754 340,—	
MIDDELEN.					
Totaal van den ramingsstaat (titel B)	21 765 276,—	22 475 622,—		f 710 346,—	546 477 535,29
Voordeelig saldo					f 157 334 359,12
Nadeelig saldo.	f 36 862 910,—	f 50 906 904,—			

GEHEELE DIENST.

S A L D I.	Geraamd voor 1935.	Vastgestelde begrooting 1934.	Vermoedelijke uitkomst dienst 1933.
Voordeelig saldo titel A			
Nadeelig saldo " A	f 92 992 886,—	f 267 604 546,—	f 58 265 952,70
Voordeelig saldo titel B			157 334 359,12
Nadeelig saldo " B	36 862 910,—	50 906 904,—	
Voordeelig saldo Geheele dienst. . .			
Nadeelig " "	f 129 855 796,—	f 318 511 450,—	f 99 068 406,42

Bijlage BB.

Beknopt vergelijkend overzicht van de Raming der

Afdeling.	OMSCHRIJVING.	RAMING voor 1935.
	TITEL A. GEWONE DIENST.	
	Hoofdstuk I. Huis der Koningin	f 1 200,—
	Hoofdstuk II. Hooge Colleges van Staat en Kabinet der Koningin	64 234,—
	Hoofdstuk III. Departement van Buitenlandsche Zaken	618 468,—
	Hoofdstuk IV. Departement van Justitie	5 457 140,—
	Hoofdstuk V. Departement van Binnenlandsche Zaken	18 404 141,—
	Hoofdstuk VI. Departement van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen:	
I	Departement	f 36 650,—
II	Hooger onderwijs.	2 982 465,—
III	Voorbereidend hooger en middelbaar onderwijs	1 739 275,—
IV	Nijverheidsonderwijs	174 075,—
V	Lager onderwijs	9 233 457,—
VI	Overige ontvangsten betreffende het onderwijs.	40 000,—
VII	Kunsten en wetenschappen	155 880,—
VIII	Pensioensontvangsten, voor zoover niet opgenomen in vorige afdeelingen	200 000,—
IX	Overige ontvangsten betreffende Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen	100 000,—
	Totaal Hoofdstuk VI	14 661 802,—
	Hoofdstuk VIIA. Nationale Schuld	60 873 291,—
	Hoofdstuk VII ^B . Departement van Financiën:	
	Grondbelasting	f 9 870 000,—*
	Inkomstenbelasting	61 200 000,—*
	Vermogensbelasting	17 515 000,—*
	Verdedigingsbelasting I.	9 200 000,—
	Dividend- en tantièmebelasting	12 000 000,—*
	Rechten op den invoer	97 500 000,—
	Opcenten op de rechten op den invoer	
	Statistiekrecht	1 800 000,—
	Accijns op zout.	2 000 000,—

* Hoofdsom en opcenten.

Middelen van de Rijksbegrooting voor het dienstjaar 1935.

RAMING voor 1934.	VERSCHIL tusschen de raming voor 1935 en die voor 1934.		DIENSTJAAR 1933. Vermoedelijke opbrengst.
	Meer.	Minder.	
f 1 200,—			f 1 200,—
57 340,—	f 6 894,—		60 025,82
610 885,—	7 588,—		696 888,54
5 400 450,—	56 690,—		5 519 067,97
16 225 578,—	2 178 563,—		17 412 525,71
f 28 300,—	f 8 350,—		f 31 411,56
2 916 090,—	66 375,—		2 671 094,29
1 711 350,—	27 925,—		1 596 983,31
169 875,—	4 200,—		176 477,35
8 837 693,—	395 764,—		8 634 891,36
42 800,—		f 2 800,—	39 434,70
154 662,—	1 218,—		154 950,91
225 000,—		25 000,—	193 000,—
200 000,—		100 000,—	138 782,02
14 285 770,—	503 832,—	f 127 800,—	13 639 025,50
60 279 702,—	f 376 032,—		
	598 589,—		51 234 424,55
f 6 075 000,—	f 3 795 000,—		f 5 925 000,—
45 300 000,—	15 900 000,—		56 700 000,—
11 300 000,—	6 215 000,—		11 770 000,—
	9 200 000,—		
9 000 000,—	3 000 000,—		10 204 923,12
69 500 000,—	28 000 000,—		79 781 826,60
			16 026 453,92
1 800 000,—			2 009 390,45
2 300 000,—		f 300 000,—	2 011 121,13

Afdeeling.	OMSCHRIJVING.	RAMING voor 1935.
	Accijns op geslacht	f 6500 000,—
	Accijns op wijn.	2800 000,—*
	Accijns op het gedistilleerd	31 000 000,—*
	Accijns op bier.	10 000 000,—
	Opcenten op accijns op bier	50 000 000,—*
	Accijns op suiker	34 000 000,—
	Opcenten op accijns op suiker	550 000,—
	Accijns op tabak	81 500 000,—
	Belasting op gouden en zilveren werken	16 000 000,—*
	Omzetbelasting	11 500 000,—
	Rechten en boeten van zegel.	33 000 000,—
	Rechten en boeten van registratie.	5 000 000,—
	Rechten en boeten van successie, van overgang bij overlijden en van schenking	f 492 935 000,—
	Couponbelasting	9 420 861,—
	Overige ontvangsten betreffende Financiën	f 502 355 861,—
	Totaal Hoofdstuk VII B.	
	Hoofdstuk VIII. Departement van Defensie.	
	A. Departement.	f 78 500,—
	B. Militaire ontvangsten	3 953 032,—
	C. Niet militaire ontvangsten	3 319 261,—
	D. Overige ontvangsten betreffende Defensie	Memorie.
	Totaal Hoofdstuk VIII.	7 350 793,—
	Hoofdstuk IX. Departement van Waterstaat.	
I	Departement	f 17 200,—
II	Waterstaat	1 503 925,—
III	Geologische dienst	3 745,—
IV	Luchtvaart	48 700,—
V	Spoor- en tramwegen	4 686 601,—
VI	Scheepvaart.	67 417,—
VII	Toezicht op het vervoer van ontplofbare stoffen	9 500,—
VIII	Koninklijk Nederlandsch Meteorologisch Instituut.	10 850,—
IX	Mijnwezen	1 460 452,—
X	Staatsvisserijshavenbedrijf	236 720,—
XI	Zuiderzeefonds.	11 635,—
XII	Pensioensontvangsten, voor zoover niet opgenomen in vorige afdeelingen	12 000,—
XIII	Overige ontvangsten betreffende Waterstaat.	Memorie.
	Totaal Hoofdstuk IX.	8 068 745,—

* Hoofdsom en opcenten.

R A M I N G voor 1934.	V E R S C H I L tusschen de raming voor 1935 en die voor 1934.		D I E N S T J A A R 1933. Vermoedelijke opbrengst.
	Meer.	Minder.	
f 6500 000,— 1 300 000,— 30 000 000,— 11 000 000,— 400 000,— 52 000 000,— 1 700 000,— 21 000 000,— 600 000,— 15 000 000,— 10 000 000,— 30 400 000,—	f 1 500 000,— 1 000 000,— 13 000 000,— 81 500 000,— 1 000 000,— 1 500 000,— 2 600 000,— 5 000 000,— Meer f 173 210 000,— f 167 760 000,— f 167 498 108,—	f 1 000 000,— 400 000,— 2 000 000,— 1 700 000,— 50 000,— f 5 450 000,— 261 892,—	f 6 895 402,04 1 473 384,79 30 974 314,76 10 267 668,90 1 125 335,77 55 994 044,41 9 439 411,42 22 462 265,84 727 531,70 14 786 537,54 11 009 516,81 32 435 677,48 f 382 019 806,68 11 726 258,56 f 393 746 065,24
f 70 000,— 5 546 119,— 3 807 861,— <i>Memorie.</i>	f 8 500,— 9 423 980,—	f 1 593 087,— 488 600,— Minder f 2 081 687,— f 2 073 187,—	f 68 825,25 5 905 397,19 3 937 618,98 46 591,30 9 958 432,72
f 16 264,— 1 463 195,— 4 245,— 39 150,— 4 935 469,— 51 895,— 11 360,— 10 880,— 1 655 746,— 281 250,— 13 500,— 12 000,— <i>Memorie.</i>	f 936,— 40 730,— 9 550,— 15 522,— 8 494 954,—	f 500,— 248 868,— 1 860,— 30,— 195 294,— 44 530,— 1 865,— Minder 492 947,— f 426 209,—	f 19 827,95 1 660 695,70 3 356,52 42 681,93 4 717 843,86 52 246,43 8 697,70 10 767,54 1 653 297,68 278 761,59 12 306,90 12 637,12 294 344,50 8 767 465,42

Afdeling.	OMSCHRIJVING.	RAMING voor 1935.
	Hoofdstuk X. Departement van Economische Zaken Hoofdstuk XA. Departement van Sociale Zaken. Hoofdstuk XI. Departement van Koloniën	f 4 862 125,— 8 009 380,— 637 741,—
	Hoofdstuk XII. Overige ontvangsten Totaal Titel A. Gewone dienst	<i>Memorie.</i> f 631 364 921,—
	TITEL B. KAPITAALDIENST. Hoofdstuk V. Departement van Binnenlandsche Zaken Hoofdstuk VIIA. Nationale Schuld Hoofdstuk VIIB. Departement van Financiën. Hoofdstuk VIII. Departement van Defensie Hoofdstuk IX. Departement van Waterstaat Hoofdstuk X. Departement van Economische Zaken Hoofdstuk XI. Departement van Koloniën	8 550 500,— 1 208 926,— 3 271 000,— 430 000,— 8 126 830,— 178 000,— <i>Memorie.</i>
	Totaal Titel B. Kapitaaldienst	f 21 765 276,—

R A M I N G voor 1934.	V E R S C H I L tusschen de raming voor 1935 en die voor 1934.			D I E N S T J A A R 1933. Vermoedelijke opbrengst.
	Meer.		Minder.	
f 4 409 283,—	f 452 842,—			f 9 210 777,23
8 711 215,—			f 701 835,—	4 663 156,75
688 708,—			50 967,—	929 428,85
<i>Memorie.</i>				
f 463 446 818,—	f 167 918 103,—			f 515 838 484,30
7 639 600,—	910 900,—			11 210 363,—
1 048 702,—	160 224,—			505 653 318,42
3 121 000,—	150 000,—			21 763 057,—
430 000,—				1 164 306,07
10 136 320,—			2 009 470,—	6 508 502,70
100 000,—	78 000,—			177 988,10
<i>Memorie.</i>				
f 22 475 622,—			f 710 346,—	f 546 477 535,29

Bijlage C.

Overzicht van de hoofdstukken van den GEWONEN DIENST (1935 en 1934) met ontvangsten. (Voor zooveel betreft hoofdstuk

		1935.			
		Uitgaven.	Ontvangsten.	Saldo.	
				Voordeelig.	Nadeelig.
Hoofdstuk	I	f 1 550 000,—	f 1 200,—	—	f 1 548 800,—
"	II	1 896 193,—	64 234,—	—	1 831 959,—
"	III	3 608 000,—	618 468,—	—	2 989 532,—
"	IV	25 990 624,—	5 457 140,—	—	20 533 484,—
"	V	17 027 106,—	18 404 141,—	f 1 377 035,—	—
"	VI	148 132 800,—	14 661 802,—	—	133 470 998,—
"	VIIA	146 712 887,—	60 873 291,—	—	85 839 596,—
"	VIIIB	80 718 003,—	*) 9 420 861,—	—	71 297 142,—
"	VIII	87 712 505,—	7 350 793,—	—	80 361 712,—
"	IX	60 100 482,—	8 068 745,—	—	52 031 737,—
"	X	12 770 831,—	4 862 125,—	—	7 908 706,—
"	X4	121 086 857,—	8 009 380,—	—	113 077 477,—
"	XI	17 021 519,—	637 741,—	—	16 383 778,—
"	XII	30 000,—	Memorie.	—	30 000,—
Belastingen.		—	492 935 000,—	492 935 000,—	—
Totaal.		f 724 357 807,—	f 631 364 921,—	f 494 312 035,—	f 587 304 921,—
					92 992 886,—

*) Zonder belastingen.

vermelding van de vermeerdering of vermindering van het saldo van uitgaven en
 VIIB met uitschakeling van de belastingen.)

1934.				Vergelijking der saldi.			
Uitgaven.	Ontvangsten.	Saldo.		Voordeelige saldi.		Nadeelige saldi.	
		Voordeelig.	Nadeelig.	Meer.	Minder.	Meer.	Minder.
f 1 850 000,—	f 1 200,—	—	f 1 848 800,—	—	—	—	f 300 000,—
1 931 280,—	57 340,—	—	1 873 940,—	—	—	—	41 981,—
3 622 933,—	610 885,—	—	3 012 048,—	—	—	—	22 516,—
26 470 149,—	5 400 450,—	—	21 069 699,—	—	—	—	536 215,—
13 218 751,—	16 225 578,—	f 3 006 827,—	—	—	f 1 629 792,—	—	—
154 318 676,—	14 285 770,—	—	140 032 906,—	—	—	—	6 561 908,—
97 372 201,—	60 279 702,—	—	37 092 499,—	—	—	f 48 747 097,—	—
143 075 705,—	*) 9 682 753,—	—	133 392 952,—	—	—	—	62 095 810,—
87 887 213,—	9 423 980,—	—	78 463 233,—	—	—	1 898 479,—	—
75 341 751,—	8 494 954,—	—	66 846 797,—	—	—	—	14 815 060,—
11 888 714,—	4 409 283,—	—	7 479 431,—	—	—	429 275,—	—
109 329 740,—	8 711 215,—	—	100 618 525,—	—	—	12 458 952,—	—
4 714 251,—	688 708,—	—	4 025 543,—	—	—	12 358 235,—	—
30 000,—	<i>Memorie.</i>	—	30 000,—	—	—	—	—
—	325 175 000,—	325 175 000,—	—	f 167 760 000,—	—	—	—
f 731 051 364,—	f 463 446 818,—	f 328 181 827,—	f 595 786 373,—	f 167 760 000,—	f 1 629 792,—	f 75 892 038,—	f 84 373 490,—
			267 604 546,—	166 130 208,—			8 481 452,—

Voordeelige saldi 1935 meer		f 166 130 208,—
Nadeelige " 1935 minder		8 481 452,—
		<u>f 174 611 660,—</u>

Bijlage D.

Staat van de opbrengst van 's Rijks middelen

BENAMING DER MIDDELEN.	Dienst 1924.	Dienst 1925.	Dienst 1926.	Dienst 1927.	Dienst 1928.
<i>Belastingen in verband met de buitengewone omstandigheden.</i>					
Oorlogswinstbelasting	f 968 549,20	f 280 732,78	f 333 453,—	—	—
<i>Overige belastingen.</i>					
Grondbelasting.	f 18 746 166,91	f 19 261 191,44	f 19 749 199,55	f 20 349 426,56	f 20 910 959,97
Personeele belasting.	24 580 207,50	25 366 444,71	25 960 975,07	28 474 390,10	b) 26 239 614,05
Inkomstenbelasting	78 835 034,70	83 285 631,87	85 533 973,40 ⁵	93 113 461,46	c) 85 715 872,09
Dividend- en tantiëmebelasting.	15 118 556,78	18 035 425,96	18 881 885,89	19 451 721,41	18 178 297,64
Vermogensbelasting.	11 643 739,17	12 178 679,14	12 845 539,05 ⁵	13 437 109,67	14 148 491,29
Accijns op suiker.	38 155 246,36	42 351 870,35	43 799 768,50	44 378 429,12	47 655 237,92
Accijns op wijn	2 339 454,96	2 522 486,88	2 841 855,89	2 709 203,49	2 639 496,81
" " binnenlandsch en buitenlandsch					
" " gedistilleerd	48 718 792,84	47 369 814,93	46 375 623,50	46 065 813,51	44 999 027,04
" " zout	1 704 107,37	2 033 355,72	2 078 641,41	2 130 869,39	1 974 177,—
" " bier.	8 987 070,67	12 555 699,09	12 646 339,41	13 454 772,37	14 668 791,38
" " geslacht.	9 588 605,30	9 896 892,13	9 686 476,30	10 335 425,25	10 981 717,12
" " tabak.	16 530 126,96	g) 18 894 630,78	22 514 803,24	22 767 180,20	23 206 934,18
Belasting op speelkaarten	107 046,26	97 170,33	49 955,91	h) —	—
" " rijwielen.	5 270 214,—	6 481 737,—	i) 4 616 755,50	i) 2 702 385,60	i) 619 063,70
Zegelrechten	18 777 447,45	24 455 261,43	25 120 826,28	26 678 550,19	27 435 429,85
Registratierechten	23 217 919,26 ⁵	22 263 359,06	21 292 363,03	23 099 435,52	27 208 926,35
Rechten van successie en van overgang bij overlijden	48 440 189,73	45 143 993,81	47 709 215,20	h) 47 238 466,84	h) 39 471 750,48
Rechten op den invoer.	35 765 421,69 ⁵	h) 44 520 896,48	57 244 044,08	58 718 952,41	62 866 141,81
Waarborg der gouden en zilveren werken.	939 743,63	996 230,36	908 762,61	991 812,86	1 064 364,26
Statistiekrecht.	4 111 595,05	4 193 350,35	4 140 136,74	4 359 078,78 ⁵	4 564 742,09
Domeinen	f 411 576 736,60	f 441 904 121,82	f 463 997 140,57	f 480 506 484,73 ⁵	f 474 649 535,03
Opbrengst der Staatsloterij	5 096 956,84 ⁵	3 917 155,35 ⁵	4 605 039,83	4 494 718,51 ⁵	4 742 860,87
Opbrengst der uitgegeven akten voor de jacht en visscherij, van consenten voor de kust-visscherij en van vergunningen, bedoeld in de Vogelwet van 1912	662 502,98 ⁵	657 336,87	656 307,40	656 864,44	656 305,30
Loodsgelden.	267 432,75	266 411,70	256 427,10	252 468,16	260 169,91
Recht op de mijnen.	3 681 276,34	4 090 614,34	5 066 540,80	5 070 426,11	5 014 024,05
	737 225,19	n) 392 643,95	—	—	—
Algemeen totaal	f 422 022 130,71	f 451 228 284,03 ⁵	f 474 581 455,70	f 490 979 961,96	f 485 322 395,16

over de dienstjaren 1924 tot en met 1933.

TOELICHTINGEN.				
Dienst 1929.	Dienst 1930.	Dienst 1931.	Dienst 1932. (Voorloopig.)	Dienst 1933. (Voorloopig.)
—	f 218,87	f 16 048,98	—	f 44 594,22
f 21 502 443,86 27 942 781,57 87 091 531,62 22 378 045,29 15 128 960,51 48 627 258,51 2 659 367,53	f 21 998 449,04 29 838 509,35 90 145 293,81 20 238 694,94 15 276 186,25 53 136 991,95 2 581 142,23	f a) 5 824 601,87 b) 2 666 246,47 85 753 069,50 18 738 382,01 14 843 318,99 52 628 685,13 2 308 966,08	f 5 823 374,54 b) 13 421,76 70 460 092,43 14 276 747,74 12 209 538,08 52 867 264,05 2 297 154,55	f 5 925 000,— — 56 700 000,— 10 204 923,12 11 770 000,— d) 65 433 455,83 1 473 384,79
e) 35 491 132,45 1 979 773,23 14 968 124,17 12 386 847,57 26 458 652,18	36 827 662,86 2 156 100,38 15 634 617,91 11 345 391,67 28 818 611,175	e) 37 835 584,65 2 098 338,46 14 429 988,57 8 570 123,32 29 134 197,12	32 849 724,18 2 249 205,94 11 452 961,30 6 690 429,98 26 109 258,505	30 974 314,76 2 011 121,13 f) 11 393 004,67 6 895 402,04 22 462 265,84
i) — — 27 904 783,26 33 971 560,60 50 410 123,18 67 370 195,25 1 078 691,68 4 655 259,33	— — 25 738 852,47 23 031 384,56 43 945 370,82 67 126 122,13 1 081 301,60 4 029 945,13	— — 22 731 677,51 14 557 017,27 46 992 335,32 64 151 248,49 888 914,96 3 124 578,26	— — 16 808 277,81 10 330 659,16 35 862 236,44 81 135 460,48 721 436,62 m) 2 120 546,70	— — 14 786 537,54 11 009 516,81 32 435 677,48 95 808 280,52 727 531,70 2 009 390,45
f 502 005 531,79 4 210 346,56 653 836,57	f 492 950 628,275 4 494 724,075 653 913,86	f 427 277 273,98 4 574 204,38 655 732,10	f 384 277 790,265 4 188 574,53 655 726,26	f 382 019 806,68 3 712 430,48 654 471 86
256 351,19 5 164 991,41 —	268 582,30 4 907 457,97 —	267 913,16 4 319 011,85 —	307 277,63 3 495 953,24 —	304 413,31 3 610 266,55 —
f 512 291 057,52	f 503 275 306,48	f 437 094 135,47	f 392 925 321,925	f 390 301 338,88

a) De opbrengst der grondbelasting betreft een vierde van de hoofdsom dezer belasting. De overige drie vierden worden met ingang van 1 Januari 1931 uitgekeerd aan de gemeenten (wet van 15 Juli 1929, *Staatsblad* n°. 388).

b) Deze belasting is met ingang van 1 Januari 1928 verlaagd bij de wet van 28 December 1926 (*Staatsblad* n°. 432) en wordt met ingang van het belastingjaar 1931 geheven ten bate van de gemeenten (wet van 15 Juli 1929, *Staatsblad* n°. 388). De nog ontvangen bedragen in 1931 en 1932 betreffen vroegere belastingjaren.

c) Het tarief van de inkomstenbelasting is verlaagd bij de wet van 15 Maart 1928 (*Staatsblad* n°. 62).

d) De opbrengst over 1933 betreft f 55 994 044,41 hoofdsom en f 9 439 411,42 aan opcenten geheven krachtens de wet van 24 December 1932 (*Staatsblad* n°. 634).

e) Verlaagd bij de wet van 7 Februari 1929 (*Staatsblad* n°. 37) en verhoogd bij de wet van 29 Januari 1931 (*Staatsblad* n°. 25).

f) De accijns op bier is verhoogd bij de wet van 3 Mei 1924 (*Staatsblad* n°. 227) met ingang van 1 April 1924. De opbrengst over 1933 betreft f 10 267 668,90 hoofdsom en f 1 125 335,77 aan opcenten geheven krachtens de wet van 24 December 1932 (*Staatsblad* n°. 634).

g) De accijns op tabak is verhoogd met ingang van 1 Januari 1925 (wet van 20 December 1924, *Staatsblad* n°. 556).

h) Bij de wet van 27 December 1926 (*Staatsblad* n°. 414) van af 1 April 1927 ingetrokken. De opbrengst tot dien datum is niet opgenomen, omdat de teruggaven wegens niet gebruikte spellen de ontvangsten overtroffen.

i) Volgens art. 39 der wet van 30 December 1926 (*Staatsblad* n°. 464) behoort 30 pct. van de opbrengst der rijwiabelasting over 1926, 60 pct. van die opbrengst over 1927 en 90 pct. van die over 1928 tot de inkomsten van het Wegenfonds. De opbrengst over de volgende jaren is geheel voor het Wegenfonds bestemd.

k) Verlaagd ingevolge de wet van 28 December 1926 (*Staatsblad* n°. 429), welke in werking treedt op 1 Januari 1927 en eerst nà September 1927 haar invloed doet gevoelen in verband met de wijze van invordering van dit middel.

l) De invoerrechten naar de waarde, welke worden geheven krachtens de Tariefwet 1924 (*Staatsblad* n°. 568), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 29 Januari 1931 (*Staatsblad* n°. 25), worden met ingang van 1 Januari 1932 verhoogd krachtens de wet van 19 December 1931 (*Staatsblad* n°. 530). Tot versterking der invoerrechten wordt eveneens met ingang van 1 Januari 1932 een bijzonder invoerrecht op benzine geheven. (Wet van 19 December 1931, *Staatsblad* n°. 537). De opbrengst over 1933 betreft f 79 781 826,60 hoofdsom en f 16 026 453,92 aan opcenten geheven krachtens de wet van 24 December 1932 (*Staatsblad* n°. 634).

m) Met ingang van 1 Augustus 1932 wordt ook statistiekrecht bij in- en uitvoer op postpakketten geheven (wet van 27 Juli 1931, *Staatsblad* n°. 325).

n) Zie voor de met 1 April 1920 in werking getreden regeling van het mijprecht, de wet van 26 Maart 1920 (*Staatsblad* n°. 157). De heffing is vanaf 1 April 1925 tijdelijk geschorst ingevolge de wet van 23 Juni 1925 (*Staatsblad* n°. 244).

